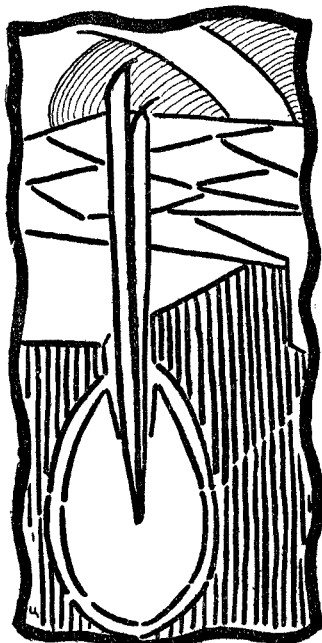

НАТТИС ЗЪРН

СКЪЛТНО СПИСАНИЕ

КНИГА

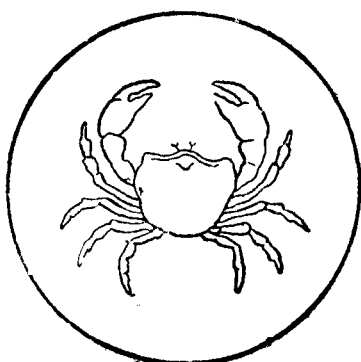
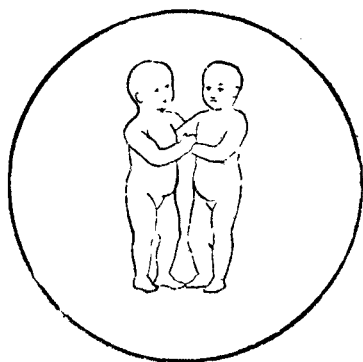

9 и 10

ГОДИНА ТРЕТА 1926

ЖИТНО ЗЪРНО

ОКУЛТНО СПИСАНИЕ

ГОД. III. СОФИЯ — МАЙ и ЮНИИ 1927 г. — КН. 9 и 10.

НОВОТО

То не е нѣкаква философска или етическа система, която може и да се приеме и да се отхвърли. Нито нѣкаква научна теория, която иска да даде друга картина за свѣта — теория, която и да се яви и да не се яви, живота пакъ си блика. Но е и нѣкакво религиозно вѣрую — все едно дали ще го нарекатъ синтезъ на всички вѣрвания — което отвънъ се създава, и налага на хората „новъ“ Богъ и нови форми на поклонство. Нито е нѣкакъв „новъ“ социаленъ строй, който иска като нѣщо външно насила да се наложи и да прѣвие съзнанието на човѣка. Всичко това сж външи нѣща. Външни форми, въ които се изявява единъ първиченъ животъ — негови полета на проява. То сж все външни изрази на единъ първиченъ животъ въ всички негови възможности.

А новото е нѣщо, безъ което живота е абсолютно невъзможенъ. Нѣщо първично. Първоосновно. Всеосновно.

Новото, то иде съ струитѣ на живота, то блика съ неговитѣ изблици. То е храната на живота, неговия слънчевъ сокъ. То не може да се спре. Не може да се отхвърли. Защото е самия животъ. Да го отхвърлимъ, да се отречемъ отъ него, ще рече да се обречемъ на смъртъ. Да умремъ отъ гладъ. Защото е храната на свѣта онова, на което ние „ядемъ плътъта и приемъ кръвъта“.

Новото иде отвсѣкждѣ: и отвънъ и отвжтрѣ. То иде чрѣзъ всѣки слънчевъ лжчъ — „Отъ слънцето иде новото“. „Отъ слън-

цето иде нова вълна. „Думи на единъ Учителъ. Иде и чрѣзъ храната, и чрѣзъ въздуха, и чрѣзъ свѣтлината, и чрѣзъ топлината — чрѣзъ всички сили, които функциониратъ въ органическия свѣтъ и го съграждатъ. Иде и отвжтрѣ — чрѣзъ чувството, чрѣзъ мисълта. То е онази нова хиперсферична вълна на живота, която радиира отъ своя божественъ центъръ по всички посоки и носи сама въ себе си своитѣ закони и форми на проява.

Психологически, у човѣка, то се проявява въ онова ново чувство за живота. Явява се въ онова първично, живо чувство, което всички съзнателни същества иматъ за живота — въ жизненото самочувство.

Трепне ли то въ човѣка, въ него се е зародило новото, заченало се е. Не е ли трепнало, новото е чуждо за него, макаръ да е запознатъ съ „новитѣ идеи“, съ „новитѣ вѣяния и течения“.

Чрѣзъ това именно чувство човѣкъ схваща новото, кждѣто и да се проявява то — и въ духовния и въ физическия, материалния животъ на човѣка. Схваща го навредъ дѣто трепти и се проявява живота.

Изъ това ново, което е вжтрѣ въ живота, ще се родятъ новитѣ форми — въ всички сфери на живота. Ще се разпукнатъ като пѣпки на току що напѣпило дръвче пролѣтесъ, подъ вжтрѣшния напоръ на прѣсни сокове.

Наистина, като дръвче е новото, като дръвче въ ранна пролѣтъ, когато отъ Слънцето е бликнала нова вълна, и което е напѣпило, за да цѣфне и да върже плодъ.

Г.

ФАРИСЕЙ И МИТАРЪ

„Двама челоѣци влѣзоха въ храма да се помолятъ: единиятъ фарисей, а другиятъ митаръ.“

Ев. Лука, 18; 19.

Слѣдващето по-долу прѣдставя извлѣчение изъ бесѣдата „Фарисей и митаръ“ (Изъ „Сила и Животъ“, 1-ва серия бесѣди държани отъ Джновъ).

Типоветѣ на фарисея и митаря, които Христосъ нахвърля като скица съ замаха на великъ художникъ, тукъ сж развити съ тънки подробности въ физиогномични портрети, и прѣдъ насъ оживѣватъ два общочовѣшки типа, които синтезиратъ въ себе си цѣли културни епохи. — — — — —

Ще взема тѣзи двама души: фарисей и митаръ, като прѣдметъ на днешната ми бесѣда. Тия двѣ лица сж видни прѣдстави-

тели на много стара култура. Нека съпоставимъ тѣхнитѣ отличителни черти паралелно, за да се освѣтлие върху тѣхния битъ и духовенъ характеръ.

Думата „фарисей“ произлиза отъ еврейската дума „парашъ“ което значи „да раздѣляшъ“. Има и една арабска дума „фарси“, която произлиза отъ сжщия коренъ и значи нѣщо изрядно по форма.

Христосъ прѣдставя въ тая глава два отличителни типа. Единъ талантливъ художникъ, запознатъ съ науката за човѣка, би нарисувалъ тия два типа съ всичкитѣ имъ отличителни черти. Какви сж отличителнитѣ черти на фарисея и какви на митаря? Не е достатъчно да се каже: „той фарисей“ или: „той е митаръ“, а трѣбва да знаемъ и външнитѣ бѣлѣзи на тѣхнитѣ лица, на тѣхнитѣ ржцѣ, на тѣхното тѣлосложение, устройството на тѣхната глава. Слѣдъ туй трѣбва да се доберемъ до тѣхния душевенъ складъ. Само така можемъ да си уяснимъ вложената въ текста идея и да се възползуваме отъ нея. Христосъ е билъ великъ художникъ. Той е далъ двѣ отличителни черти на тия два характера и по тѣхъ азъ ще опиша фарисея и митаря. Но ще кажете: „Какъ ще можете да опишете човѣка само по нѣколко думи, които сж казани за него?“ Това е наука. Може да се опише. Има учени хора, които сж се занимавали дълго врѣме съ сравнителна анатомия, изучили сж устройството на животнитѣ тѣй добрѣ, че ако имъ дадешъ най-малката частъ отъ нѣкое допотопно животно, могатъ да опишатъ ръста му, да съпоставятъ всичкитѣ му части, да турятъ мускулитѣ и жилитѣ му и по тоя начинъ да възстановятъ изчезналата форма. Върху сжщия законъ, горѣ долу, ще се постарая да ви опиша фарисея и митаря, да ви покажа какво сж тѣ. Но ще ми кажете: „Какво общо има между тия двама, които сж живѣли прѣди двѣ хиляди години?“ Въ свѣта живѣятъ два вида хора — митаря и фарисея. Отъ тѣхъ сж произлѣзли много други, но тѣ си оставатъ основнитѣ. Тия два характера се прѣплитатъ и изпѣхватъ въ живота на всички. Тѣ ще останатъ завинаги отличителнитѣ типове въ човѣшката история. Художеството на Христа състои именно въ това, че Той съ малко думи е съумѣлъ да ги изрази и прѣдаде нагледно.

Външниятъ образъ на фарисея на гледъ е приличенъ. Той е човѣкъ благовиденъ, снаженъ, строенъ, високъ ръстъ: 175-180 сантиметра — по-горѣ отъ обикновения. Ржцѣ и прѣсти въздълги, палецъ дългъ, симетриченъ — признакъ на изработени възгледи, присжтствие на воля и интеллигентность. Показалецъ равенъ съ безименния — показва че щомъ се зароди въ него нѣкоя идея, той я прокарва до крайнитѣ ѝ прѣдѣли. Храносмилателната му система е исправна, въ ядене и пиене той е трезвенъ, нѣма слабоститѣ на чревоугодника и винопицеа, вкусътъ му е изтъненъ, Кръсть възтънъкъ. На възраст прѣминалъ е четири-

тѣ периода и е встѣпилъ въ петия, сир. навършилъ е 45 години. Рамѣнѣ малко възкрѣгли, лице малко продѣлговато и крушообразно; развита нервна система. Долна челюсть правилно сформирована, съ брада продѣлговата и заострена — признакъ на човѣкъ съ умъ подвиженъ и схватливъ. Уста срѣдни, бърни нито много дебели, нито много тънки; краищата на устнитѣ жгли стоятъ малко издигнати; съ една усмивка на прѣзрѣние — „хората, това сж тѣлпа“; но външно своето прѣзрѣние никога не изказва. Очи сиво-пепеляви; вежди джгообразни, малко наведени, като клоноветѣ на старо дърво — човѣкъ, който живѣе отъ дълго врѣме и има опитностъ въ живота. Чело хубаво, възвисоко, въ основата си надъ носа издадено — признакъ на човѣкъ съ силна индивидуалностъ, съ наблюдателенъ и практиченъ умъ. Слѣпоочнитѣ области срѣдно развити; уши правилни и близо приплени при главата — бѣлѣгъ на материаленъ порядѣкъ. Влакната на брадата малко възрѣдки и възчервени — бѣлѣгъ на импулсъ и упорство. Глава валчеста, общъ размѣръ околорѣстъ надъ ушитѣ 56 — 60 сантиметра; съ силно развита и издигната теменна областъ — бѣлѣгъ на човѣкъ съ голѣмо самообладание, самоуважение, гордостъ, вискателностъ и тщеславие; религиозно чувство притежава, но едностранчиво развито; милосърдие проявява, но само къмъ себе си и нему близкитѣ. Лицето възблѣдобѣло, съ носъ отъ гърко-римски типъ. Човѣкъ съ естетически вкусъ, но безъ поезия и обичъ къмъ природата, къмъ възвишеното и идеалното. Човѣкъ съ силна вѣра, но вѣра само въ своя умъ, съ голѣма надежда, но надежда само въ своята сила. Има религия, но въ тази религия почита, уважава само себе си. Ако влѣземъ въ неговия храмъ, ще намѣримъ на първо мѣсто не образа на Исуса Христа, а неговия собственъ портретъ, и на мѣстото на света Богородица, Иоанъ Кръстителъ и другитѣ светии — наредени неговитѣ дѣди и прадѣди, на които той кади таманъ и възнася молитви — „славенъ, великъ е нашиятъ родъ“. Човѣкъ интелигентенъ, който събира познания въ живота, запознатъ съ еврейската кабала и съ принципитѣ на тогавашната цивилизация, и, ако би живѣлъ въ наше врѣме, щѣше да минава за виденъ писателъ, философъ, художникъ, държавникъ и духовенъ глава.

Защо Христосъ изважда този типъ? Какво лошо има въ неговата молитва? У фарисея се заблѣзва една философия, която е отживѣла своя вѣкъ — човѣкъ, който живѣе само съ миналото, а изпуска настоящето и бждащето: човѣкъ който се е влюбилъ, като мома или момѣкъ въ своя портретъ, който кждѣто ходи, само него вижда. Чудно е когато човѣкъ се влюби въ своя образъ!

Фарисеятъ се обрѣща къмъ Бога, не да му помогне да изглади нѣкои грапабини отъ неговия характеръ — ни най-малко — той само благодари, че не билъ като другитѣ хора: хулитель, обирникъ, убийца, прѣлюбодѣецъ. Именно, като книжникъ и философъ, той трѣбва да се спре върху причинитѣ, които пораждатъ хулителството, обирничеството, убийството, прѣлюбодѣй-

ството. Когато срѣцнемъ нѣкои хора, които стоятъ, да кажемъ по-долу отъ насъ, споредъ Христовото учение не бива да ги осждаме въ своята душа, а да извлѣчемъ урокъ, да намѣримъ причинитѣ, които сж ги довели до това положение, и, ако има нѣщо отъ тѣхъ въ насъ, да го изкоренимъ. Защото онзи, който е положилъ великитѣ закони въ живота, казва: „не сждете, да не бждете сждени“. Въ тия думи има дълбокъ смисълъ, и който ги е проумѣлъ, се е домогналъ до великия законъ на човѣшкото благо. Съврѣменитѣ зоолози изучаватъ животнитѣ и сж дали на свѣта много цѣнни работи, но никой още не е проучилъ дълбокитѣ причини, които ги създаватъ; така: защо, напримѣръ, нѣкои иматъ рога, а други не; защо нѣкои се влѣкатъ, а други ходятъ на четири крака; защо нѣкои ядатъ месо, а други пасатъ трѣва; защо сж лишени отъ човѣшка интелигентность. А за това има дълбоки и основни причини, то не е така произволно, както може нѣкой да помисли. Когато хората разбератъ тия дълбоки причини, ще дойдатъ до тази разумна философия, върху която ще се съгради бждащия строй на обществото — „зората на новата цивилизация“. Цѣлата съврѣменна цивилизация почива върху възгледитѣ на фарисея — тя е фарисейка цивилизация. Тази цивилизация, дѣто хората се различаватъ по форма, по външность, по етикеция, се е родила въ далечното минало на Египетъ, Индия, Вавилонъ, Китай, Персия, Иудея, Гърция, Римъ. Тя е днесъ и въ Европа облѣчена въ красива християнска мантия. Не казвамъ, че тя въ своитѣ основи е нѣщо лошо, но казвамъ, че формата всѣкога трѣбва да има въ себе си извѣстно съдържание; вънъ отъ това формата си остава една проста черупка, въ която могатъ да живѣятъ само паразити.

Когато фарисеятъ се молѣше, Христосъ го гледаше и му казваше: „Твоята душа е размжтена, твоитѣ праотци не сж живѣли такъвъ чистъ животъ, както ти си въобразявашъ. Ти мислишъ, че не си като другитѣ хора, но въ миналото си билъ като тѣхъ, па и сега не си много далечъ отъ тѣхния уровеньъ“. Както и да изтълкуваме този фактъ, дали споредъ учението на индускитѣ философи за прѣвъплѣтяването; или споредъ учението на египѣтскитѣ мждреци за трансигрирането; или споредъ учението на кабалиститѣ и окултиститѣ за еманирането (изтичането и усъвършенствуването на духа;) или споредъ съврѣменното философско учение за наслѣдствеността — безразлично. Тия учения и теории сж само помагала за насъ, да си уяснимъ нѣкои нѣща по-добрѣ, да ни станатъ явленията на човѣшкия животъ по-ясни и по-разбираеми. Обаче, основниятъ принципъ, лежащъ въ основата на всички нѣща, си остава всѣкога единъ и сжщъ, по който начинъ и да обясняваме и тълкуваме неговитѣ проявления. Великия законъ на причинитѣ и слѣдствията, на дѣянията и възмездията, никога не казва лъжа, той всѣкога говори абсолютната истина. Ако си добъръ, пише въ книгата на живота че си добъръ; ако си лошъ, пише, че си лошъ. Ако говоришъ истината, пише въ книгата на живота, че си говорилъ истината; ако лъжешъ, пише, че си лъгалъ. Ако помагашъ на

ближнитѣ си, самопожртвуващѣ се за народа си, работишѣ за благо на човѣчеството, служишѣ на Бога отъ любовь, пише това въ книгата на живота; ако изнасилвашѣ ближнитѣ си, прѣдателствуващѣ спрѣмо народа си, спѣвашѣ развитието на човѣчеството, изневѣришѣ на Бога — пише така въ сжщата тая книга. Той пише безпощадно своитѣ показания за човѣшкитѣ постжпки: върху челото, върху носа, върху устата, върху лицето, върху главата, върху ржцѣтѣ, върху пѣрстигѣ и върху всичкитѣ други части на човѣшкого тѣло — всѣка кость е свидѣтель за и противъ насъ. И тази история на човѣшкия животъ ние четемъ всѣки день. Въ нейнитѣ минали страници е отбѣлѣзанъ живота на всички наши праотци: за нѣкои отъ тѣхъ е писано, че сж били ужасни прѣстжпници, крадци и разбойници. Като разгъваме нейнитѣ страници и прослѣдваме линията, по която сж дошли. Аврамъ, Исакъ, Яковъ, Давидъ, Соломонъ, и много други, намираме тамъ тѣхнитѣ постжпки напълно отпечатани. За Аврама намираме, че е билъ човѣкъ правдивъ, много уменъ, човѣкъ съ широко сърце, съ голѣма вѣра, съ възвишенъ духъ, запознатъ съ дълбоката мждрость на Божественитѣ наредби за великото бждеще на човѣчеството. За Якова намираме, че първоначално е билъ човѣкъ двуеличенъ, хитъръ, егоистъ, който съ лъжа и измама сполучва да отнеме първородството на брата си, и едва къмъ тридесетъ и третата му година въ него става прѣвратъ, слѣдъ като слугувалъ на чича си Лаванъ четиринасетъ години за двѣтѣ му дѣщери: тогава имено става въ него една промѣна за добро. За Давидъ знаемъ, че е билъ човѣкъ смѣлъ, рѣшителенъ, съ отличенъ природенъ и поетиченъ умъ; но е ималъ особена слабость къмъ красивитѣ жени. Съ измама взема жената на Урия, отъ който день започватъ вече неговитѣ изпитания. И смѣлия пророкъ Натанъ не се поколебалъ да го изобличи направо въ лицето и да му покаже лошитѣ послѣдствия, които тоя законъ ще напише за него въ своята книга за бждещето потомство. За Соломона е казано, че ималъ отличенъ философски умъ, съ добро но покварено сърце, съ извѣнмѣрно силни чувства и страсти, голѣмо тщеславие и слаба воля, първо-класенъ епикуреецъ въ ядене и пиене и удоволствуване съ жени. Христосъ знае това. Знае какъ е живѣлъ и неговия родъ, и когато хората Му казватъ: „Учителю благи“, възразява имъ: „Защо ме наричате благи? — Благи е само единъ Богъ“. Иска да каже: „Фамилията, отъ която Азъ съмъ роденъ, не е толкова благородна, както вие мислите. Защото Богъ има друго мѣрило, което вие изпущате. Той изисква пълна чистота въ всѣко отношение. Мнозина отъ тази фамилия не сж живѣли тѣй, както е било угодно на истинския Богъ, Чиято воля Азъ изпълнявамъ“. Та затова се обръща къмъ фарисея и му казва: „Ти и себе си лъжешъ, и хората, и Бога: много отъ твоитѣ праотци сж вършели прѣстжпления, и затова ти нѣмашъ право да казвашъ: „Азъ не съмъ като тия. И понеже нѣма смирение въ твоята душа, твоята молитва не може да бжде приета, и ти не може да бждешъ оправданъ. Вие фарисеитѣ сте изопачили Божия Законъ, като

сте турили лицемѣрието отгорѣ Му за покривало. Прѣстанете да се прѣдставяте за такива, каквито не сте, понеже Богъ не е човѣкъ, който може да се лъже отъ външния видъ; Той гледа на вашето сърце и споредъ него ви оцѣнява“.

Сега, да се обърна къмъ другия типъ — къмъ митаря. Имате човѣкъ съ срѣденъ ръстъ, въздебеличѣкъ; крака възкжси, ржцѣ дебели, прѣсти сжщо въздебели и заострени, лице валчесто; стомашна система прѣкрасно развита — обича да похапнува повечко и да попиюва. „Прѣдстои ми дълъгъ пжтъ да извървя, азъ трѣбва да имамъ храна“ — така си философствува той, и затова става бирникъ; отъ тукъ ще изпроси, отъ тамъ ще вземе и пооткрадне, напълва си торбата. „Ти правишь като мене, ще извинишь, може да го смѣтнешъ за кражба, но трѣбва ми. Не искашь ли да ми го дадешъ, ще си го взема насила или открадна“. Казахъ — митарьтъ има лице възвалчесто, вежди дебели, брада отдолу широка — каквото прѣдприеме, съ успѣхъ го свършва. На възраст е между 40 — 45 години. Брада съ черни рошави влакна, мустаци сжщо — бѣлѣгъ на голѣма горещина; носъ развитъ, възкжсъ, дебелъ, широкъ въ крилата си — признакъ на добра дихателна система; човѣкъ на чувства, импулсивенъ, като дѣте, всѣкога може да изкаже своята радостъ; като му дърпне половинъ кило винце, може да скача и се радва; като изтрѣзнѣе, почва да плаче, че жена му била болна. Слѣпоочнитѣ области силно развити; уши възголѣми, почти като Толстоевитѣ, като на човѣкъ, който краде, взема, но и дава — „бащата и майката крадѣха, хайде азъ да дамъ, да облагодѣтелствувамъ, дано Господъ да ни прости грѣховетѣ“. Очи има кафяви или винени — бѣлѣгъ на естествена мекота и добродушие, които чакатъ само своето врѣме за да се проявятъ. Главата правилно развита, като главата на Сократа. Има отлично развити домашни и обществени чувства, силно религиозно чувство, отзивчиво чувство на милосърдие, правилно разбиране на живота, отличенъ умъ, лишенъ отъ софистика, силно развита съвѣсть, която му показва грѣшкитѣ, и той не се свѣни да ги изповѣда и прѣдъ Бога и прѣдъ човѣцитѣ, и прѣдъ себе си. Нѣма прѣдвзети възгледи за своето благородство. Има религия, но въ нея той е поставилъ образа на добрия Богъ, а не своя. Всѣкога вѣрва, че този Добъръ Господъ ще го изведе на видѣло. Има повече вѣра въ Него, отколкото въ себе си. Има правилна фтлософия; не се сравнява съ по-ниско стоящитѣ отъ него крадци и вагабонти, а казва: „Господи, като гледамъ Тебе, ангелитѣ, светиитѣ, какво съмъ азъ? Трѣбва да се повдигна, трѣбва да бжда като Тебе. Грѣшникъ съмъ; дѣди, прадѣди и азъ човѣци не станаме; ямъ, пия, но съмъ станалъ като свиня; прости ми, че не мога да използвамъ богатата които Си ми далъ“. И какво казва Христосъ? Този човѣкъ, който съзнава грѣшкитѣ си, има единъ възвишенъ идеалъ, единъ день той ще надмине фарисея. Какъ може да бжде това? Богатитѣ хора се уповаватъ само на своитѣ ренти или доходи, нищо не работятъ, а само бистрятъ политиката, обществения животъ. Други, които ставатъ

сутринь рано, работятъ по 10 часа на день, иматъ несполука слѣдъ несполука въ живота, но постоянствуватъ и слѣдъ години придобиватъ знания и ставатъ видни хора.

И така въ типовеѣ на фарисея и митаря Христосъ е далъ два противни полюса. Слѣдователно, трѣбва да се вземе доброто отъ единия и отъ другия и да се създаде новия типъ, третия типъ на християнина, на Н о в и я ч о в ѣ к ѣ . Защото истината не е нито въ единия полюсъ, нито въ другия, а въ срѣдата: и трѣбва да се взематъ добритѣ черти на фарисея, неговия отличень умъ, схващането и порядъка, а отъ митаря, неговото милосърдие, дълбока религиозность, вжтрѣшно съзнание да познава грѣшкитѣ си, и стремежа му да изправи живота си.

Чрѣзъ притчата за фарисея и митаря Христосъ пита: „Кой е най-правиятъ начинъ, по който можемъ да принесемъ молитвата си прѣдъ Бога“? Тази молитва Той подразбира въ обширенъ смисълъ — въ полза на обществения животъ. Нѣкои разбиратъ, че истинска молитва може да се внесе само въ черква. Вижте, тази молитва, която ще внесете въ черква, има ли извѣстна връзка съ сѣмейния животъ, може ли да ви помогне? И тази черква трѣбва да я намѣрите, дѣ е тя? Учителтъ най-първо прѣподава на ученицитѣ за извѣстни елементи и ги оставя сами да разрѣшаватъ задачата, да намѣрятъ отношенията на извѣстенъ законъ. Казва се на едно мѣсто въ Посланията: „Вие сте храмъ Божи“. Ако ние сме храмове Божи, като влѣземъ въ тайната ни стаица прѣдъ Бога, какъ трѣбва да влѣземъ? Ако влѣземъ като фарисея, Христосъ ще ни каже: „Не сте постигнали цѣльта си“. Ако влѣземъ като митаря и признаемъ погрѣшкитѣ си, обѣщаемъ, че ще ги изправимъ, ние ще сполучимъ и ще чуемъ Христовия отговоръ: „Ти си оправданъ, имашъ бждеще“. Може би учителтъ да намѣри въ тетрадката много погрѣшки, ученикътъ не трѣбва да каже: „Колко е дребнавъ — само търси погрѣшки!“ Той може да я зацапа, може да задраска 4 — 5 думи, и ученикътъ да каже: „Развали ми тетрадката“. Да, ама ако искашъ да бждешь съвършенъ, ти трѣбва да му се благодарилъ, че ти е обѣрналъ вниманието на тия погрѣшки, защото тритѣ погрѣшки може да станатъ и повече. Изправи ги, не ги оставяй. Защото погрѣшката е като въшката: ако я оставишъ едната въ седмицата може да навѣди хиляди. Доста е една погрѣшка да изпрати човѣка на позорния стълбъ. Доста е, по сжщия законъ, една добродѣтель да ви издигне въ Небето и да ви постави между ангелитѣ. Дайте условията, и ако една постѣпка е погрѣшна, ще ви снее, ако е добродѣтелна, ще ви въздигне. Слѣдователно, обрѣщайте внимание, както върху една добродѣтель, тъй и върху една погрѣшка. Ако у единъ човѣкъ, койго е водилъ порочень животъ, е останала само една добродѣтель, то е онова вжженце, пуснато въ бурното море на живота, за което ако се хване, може да излѣзе на сушата. Слѣдователно, послѣдната погрѣшка, която може да остане, е много лоша, за да погуби човѣка, както послѣдната добродѣтель е много силна, за да спаси човѣка. Тѣ сж които могатъ да измѣ-

нятъ нашия животъ. Това е законъ. И затова Христосъ казва: „Не бивайте немарливи“. У фарисея имаше по-благородни чърти, отколкото у митаря; той седеше въ много отношения по-високо, но имаше една послѣдна грѣшка — гордостта, която можа да го смъкне въ ада. Митарятъ бѣше голѣмъ грѣшникъ, но бѣше му останала най-послѣдната добродѣтель — смирението. И той казва: „Азъ ще работя за спасението си“. И Богъ даде благословение нему, защото той имаше надежда, че ще се поправи въ бждеще.

Молитвата на най-чистия човѣкъ по сърце.

Въ продължение на нѣколкото мѣсеца, въ които Рамзесъ изпълняваше длъжността на Вице-кралъ въ долентъ Египетъ неговия свѣщенъ баща повече и повече се разболѣваше. Наближаваше момента, въ който господаря на вечността, събуждащъ радостъ въ сърцата монарха на Египетъ и всички страни, които освѣтява слънцето, щеше да заеме мѣсто между своитѣ високоуважавани прѣдшественици, въ катакомбитѣ на Тебитѣ, които лежатъ отвѣдъ града Тебои.

Могщиятъ, който раздава животъ на подведомственитѣ си, и има право да отнема на съпрузитѣ тѣхнитѣ съпруги, не бѣше още съвсѣмъ старъ. Но тридесетгодишното царуване така го умори, че той самъ вече желаше да почине и да намѣри своята младостъ и хубостъ въ „Источната страна“, кждѣто всѣки Фараонъ безъ скърби управляваше вѣчно, народи така щасливи, че никой никога не искаше да се върне отъ тамъ. Още прѣди половинъ година Свѣтиятъ Началникъ самъ изпълняваше всички длъжности на своя царски постъ, върху който се основаваше безопасността и щастието на цѣлия видимъ свѣтъ.

Сутринъ, веднага слѣдъ първата пѣсенъ на петела, всѣки день свещеницитѣ събуждаха Монарха съ химнъ чествуващъ изгрѣващото слънце. Фараона тогава ставаше отъ леглото и се окъпваше въ златна баня. Послѣ тѣ разтриваха тѣлото му съ скъполѣнни масла, мърморейки молитви, които имаха свойството да изгонватъ злитѣ духове.

По такъвъ начинъ очистенъ и накаденъ той отиваше въ малка черквичка, откъсваше отъ вратата сребърния печатъ и влизаше самъ въ свѣтилището, кждѣто върху креватъ отъ слонина кость почиваше странната статуя на Бога Озирисъ. Богътъ притежаваше необикновени свойства: всѣка нощъ падаха неговитѣ крака, рѣцѣ и глава, прѣрѣзани нѣкога отъ злия Богъ Сеть;

но слѣдъ молитвата на фараона, всички членове наново се срасваха безъ нѣчия помощъ.

Когато негова свѣтостъ се убѣждаваше, че Озирисъ наново е бзеъ дефектъ той изтегляше статуята отъ леглото, окжпваше я, намѣташе я съ скжпоцѣнни облекла и я поставяше върху малахитовъ тронъ, накадяваше я съ парфюми. Това бѣше твърдѣ важна церемония: ако нѣкоя сутринь членоветѣ на Озириса не биха се сраснали, това би било знакъ, че голѣма опасностъ застрашава Египетъ, ако не цѣль свѣтъ.

Възкресиль и облѣкълъ Бога, Негова свѣтостъ оставяше вратата на черквизата отворена за да протече благодать върху цѣлата страна. Сжщеврѣменно той опрѣдѣляше свещенници, които прѣзъ цѣлия день трѣбваше да пазятъ светилището не толкова отъ злата воля на хората отколкото отъ тѣхната несериозностъ. Често се случваше, че лекомисленъ смъртенъ много приближилъ се къмъ най-свѣтото мѣсто да получи невидимъ ударъ, който го поваляше въ безсъзнание, дори мъртавъ.

Слѣзъ службата, Господарьтъ, заобиколенъ отъ пѣщитѣ свещенници отиваше въ голѣмата трапезария, кждѣто имаше фотьойлъ за него и малка маса, и деветнадесетъ други маси прѣдъ деветнадесетъ статуи, прѣдставляащи деветнадесетѣхъ династии. Когато монарха сѣдаше, дотичваха млади момчета и момичета, съ златни табли, върху които имаше месо, баници и кани съ вино.

Свещеника, грижащъ се за ястията накусваше отъ първата табла, която послѣ коленичейки поднася на Фараона; другитѣ табли и кани поставяха прѣдъ прѣдшественицитѣ. Когато Монарха успокояваше глада си, напущаше салона. Принцоветѣ и свещенницитѣ имаха право да ядатъ отъ ястията опрѣдѣлени за прѣшественицитѣ.

Отъ стаята за ядене „Господарьтъ“ минаваше въ салона за ауденциитѣ не по-мако голѣмъ. Тамъ падаха прѣдъ него по лицето си най-високитѣ държавни чиновници и най-баизкитѣ фамилии. Послѣ министъръ Херхоръ, най-висшиятъ пазителъ на съкровището, най-висшия сждия и най-висшия началникъ на полицията, му прѣдставляваше рапортитѣ за държавнитѣ работи. Четенето биваше прѣкжсвано отъ религиозна музика и танци, прѣзъ което врѣме засипваха трона съ аѣнци и букети.

Слѣдъ ауденцията негова свѣтостъ минаваше въ страничния кабинетъ за да поспи малко. Послѣ той извършваше службата къмъ Боговетѣ съ вино и накадяване и разказваше на свещенницитѣ своитѣ сжнища, споредъ които мждрецитѣ съставяха най-важнитѣ нареждания, които трѣбваше да рѣши негова свѣтостъ.

Но нѣкой пжтъ, когато той нѣмаше сжнища, или когато изясненията му се виждаха неточни, Негова Свѣтостъ се усмихваш добросърдечно и заповѣдваше да направятъ така, или иначе. — Заповѣдъта бѣше законъ, който никой не можеше да измѣни, освѣнъ само въ изпълнение на деталности.

Въ слѣдобѣднитѣ часове, Негова Свѣтостъ носенъ въ но-

сило, се показваше на своята върна гвардия, и послѣ се качваше на терасата и гледаше и на четиритѣ части на земята, за да пратн и на тѣхъ своитѣ благословии. Тогава върху възвишението на кулитѣ развѣваха флагове и се разнасяха звукове на звънчетата, които, който ѝ да чуеше, въ града или въ полето, египтянинъ или варваринъ, падаха по лицето си, та сжщо върху неговата глава да падне частъ ото най-висшата благосклонность. Въ такъвъ моментъ не бѣще разрѣшено да се бие човѣкъ нито животно. Бастунътъ вдигнатъ върху нѣчий грѣбъ самъ падаше. Ако прѣстѣпникъ осжденъ на смъртъ докаже, че присждата му е четена въ момента на появяването на „Господаря на небето и на земята,“ намаляваха неговото наказание. Защото прѣдъ Фараона крачеше с л а т а, задъ него про ш к а т а.

Ощастливилъ така своя народъ, Началника на всичко, което е подъ слънцето, разхождаше се въ своитѣ градини, между палмитѣ и дивитѣ смокини. Тамъ той оставаше най-дълго. Тамъ го поздравяваха неговитѣ жени и играяха прѣдъ него дѣцата на неговия домъ. Ако нѣкое отъ дѣцата съ своята хубость и сръчностъ извикваше неговото внимание, той го повикваше при себе си и го питаше: Кой си ти мой малъкъ?

— Азъ съмъ принцъ Бинотрисъ синъ на Негова Свѣтостъ, отговаряше момчето.

— И какъ се казва твоята майка?

— Моята майка е госпожа Амзесъ, жена на Негова Свѣтостъ.

— Какво Вий знаете?

— Азъ знамъ да смѣтамъ до 10 и да пиша „Да живѣе вѣчно Нашия Баща и Богъ Свещениятъ фараонъ Рамзесъ “ . . .

— Господарѣтъ на вѣчността, добросърдечно се усмихваше, и съ своята, деликатна, почти прозрачна ржка докосваше фризираната коса на храброто момче. Тогава дѣтето действително ставаше принцъ, макаръ, че Негова Свѣтостъ продължаваше загадъчно да се усмихва.

Но този, до когото единъ пжтъ се докосне божествената ржка не може да срѣщне неуспѣхъ въ живота си и трѣбва да бже издигнатъ надъ другитѣ.

За да обѣдва, негова свѣтостъ отиваше въ друга стая за ядене и раздѣляше своята храна съ Боговетѣ и всчки Nomeso; — началници на области въ Египетъ чийто статуи бѣха поставени при стениѣ. Каквото не ядѣха боговетѣ, това получаваша свещеницитѣ и всичкитѣ чинове отъ свитата.

Прѣди вечерята негова свѣтостъ приемаше посѣщението на царица Никотрисъ, майката на кронпринца, гледаше религиозни танци и слушаше концерти. Послѣ той наново се окжпваше и така очистенъ влизаше въ черквичката на Озирисъ, за да разсъблече и постави въ леглото чудния Богъ. Направилъ това, той запечатваше вратата на черквата и заобиколенъ отъ процесията на свещеницитѣ отиваше въ спалнята си.

Свещеницитѣ до изгрѣва на слънцето низко се молятъ въ съсъдната стая, на душата на фараона; която прѣзъ време на

съня беше между Боговетъ. Тогава тѣ прѣдставляха на него молитви за успѣшно изпълнение на текущитѣ държавни работи, за покровителствуване границитѣ на Египетъ и на царскитѣ гробници, че никой крадецъ да не се осмѣли да влезе тамъ и да прѣкъсне вѣчната почивка на славнитѣ фараони — но молитвитѣ на свещеницитѣ, вѣроятно отъ ноцната умора, не всѣкога бѣха ефикасни. Сѣнкитѣ на държавата растѣха, и въ свещеницитѣ гробници крадѣха не само скъпоценноститѣ, но дори мумиитѣ на фараона.

Това беше резултата отъ гостуванетоъ въ страната на различни чужденци и идолопоклонци, отъ които народа научи да открива египетскитѣ Богове и най-свѣтитѣ мѣста.

Почивката на Господаря на господаритѣ биваше прѣкъсвана единъ пжтъ, посрѣдъ нощъ. Въ този часъ астролозитѣ събуждаха негова свѣтлостъ и го запознаватъ въ коя фаза е луната, кои планети свѣтятъ на хоризонта, кое съзвѣздие минава меридиана и изобщо дали не се е случило нѣщо необикновено. Защото нѣкой пжтъ се явяваха облаци, звѣздитѣ падаха по-многобройно отъ обикновено, или прѣхвъркваха върху земята огнени глобуси.

Господаря слушаше рапорта на астролозитѣ, въ случай на нѣкакъвъ необикновенъ феноменъ ги успокояваше за безопасността на свѣта и заповѣдваше да се отбѣлжватъ всички наблюдения въ специални табели, които всѣки мѣсець се пращаха на свещеницитѣ, на храма на свинкса, на най-голѣмитѣ мждреци, които притежаваше Египетъ. Тѣ вадеха заключения изъ таблицитѣ но най-важнитѣ не съобщаваха никому, възможно само на своитѣ Халдейски колеги въ Вавилонъ.

Слѣдъ срѣднощъ, фараона вече можеше да спи до сутринната пѣсенъ на петлитѣ, ако той желаше.

Такъвъ благочестивъ и трудолюбивъ, животъ, още прѣди половинъ година живѣеше добрия Богъ раздаващъ на покровителствуванитѣ животъ и здраве, денемъ и нощемъ пазящъ земята и небето, видимия и невидимия свѣтъ, но въ втората половина на годината, вѣчно живущата негова душа по-често и по-често се уморяваше отъ земнитѣ работи и отъ неговата тѣлесна черупка. Имаше дни, въ които той не ядеше нищо и ноци въ които той съвсемъ не спѣше. Нѣкой пжтъ прѣзъ врѣме на ауденция по неговото тихо лице се явяваха знаци на дълбоко страдание — все по-често и по-често губеше съзнание.

Царица Никотрисъ беше ужасена, благородния Херхоръ и свещеницитѣ много пжти питаха Господаря какво му е, но той вдигаше рамене и мълчеше, винаги изпълняйки своитѣ уморителни длъжности.

Тогава лѣкаритѣ отъ свитата почнаха незабѣлжвано да му даватъ най-ефикасни лѣкарства за да му възвърнатъ силитѣ. Тѣ смѣсвахъ въ неговото вино пепель отъ конъ и волъ, послѣ отъ лъвъ, носорогъ и слонъ; но мощнитѣ срѣдства не указаха никакво въздѣйствиe. Негова свѣтостъ така често загубваше съзнание, че тѣ прѣстанаха да му четатъ рапортитѣ.

Единъ день Херхоръ съ царицата и свещеницитѣ молиха

господаря, да разрѣши да изслѣдватъ неговото тѣло. Той се съгласи, лѣкаритѣ го изслушваха и чукаха, но извънъ голѣмото отслабване не намѣриха никакви опасни симптоми.

Какво чувства ваша свѣтостъ? — попита най-послѣ най-мъдрия лѣкаръ. Фараона се усмихна.

— Азъ чувствамъ — отгорори той — че вече е врѣме за менъ да се върна при моя слънчевъ Баща.

— Това ваша свѣтостъ не може да направи безъ да прѣдизвика най-голѣмата тревога на своя народъ, бързо се намѣси Негног.

— Азъ ще оставя на васъ моя синъ Рамзесъ, който е лъвъ и орелъ въ едно лице, отговори господаря. И наистина, ако вие му се подчинявате, той ще приготви на Египетъ такава сждба, за каквата никой не е чулъ отъ началото на свѣта.

— Свѣтиятъ Херхоръ и останалитѣ свещенници изтрѣпнаха отъ таково общѣние. Тѣ знаеха, че кронпринца е лъвъ и орелъ въ едно лице, и че тѣ трѣбва да му се подчиняватъ. Но тѣ прѣдпочитаха още дълги години да живѣе този вежливъ господарь, чието сърце бѣше пълно съ състрадание. Който беше като че ли сѣверенъ вѣтъръ, който донася дъждъ на полетата и развѣдрява хората

И затова всички като единъ човѣкъ, паднаха на земята и стенѣйки лѣжаха по коремитѣ си до като фараона се съгласи да се подложи на лѣкуване.

Тогава лѣкаритѣ за цѣлия день го изнесоха въ градината между ароматичнитѣ иглолистни дървета, хранеха го съ кжсчета месо, даваха му да пие силенъ бульонъ, млѣко и старо вино. Храната усили негова свѣтостъ приблизително за една седмица, но скоро дойде нова слабостъ и за да я побѣди трѣбваше негова свѣтостъ да има прѣсна кръвъ отъ телета произхождащи отъ Асирия.

Но кръвта сяко не помогна за дълго и трѣбваше да молятъ за свѣта на главния жрецъ на злия богъ Сетъ.

Съ голѣмъ страхъ влѣзе мрачния свещеникъ, погледна негова свѣтостъ и даде ужасния съвѣтъ.

— Трѣбва — каза той — да се даде на фараона кръвъ отъ невинни дѣца, всѣки день по една чаша. . .

Свещеницитѣ и благородницитѣ, намиращи се въ стаята онѣмѣха слѣдъ този съвѣтъ. Послѣ тѣ започнаха да мърморятъ, че за тая цѣлъ най-годни ще бждатъ дѣцата на поляцитѣ, защото дѣцата на благородницитѣ и свещеницитѣ изгубватъ своята невинностъ още въ люлка.

— Безразлично е. чи ще бждатъ дѣцата — отговори жестокия свещеникъ — ако само негова свѣтлостъ, ще има всѣки день прѣсна кръвъ.

Господаря, лѣжайки съ затворени очи, чу кървавия съвѣтъ и мърморенията на придворнитѣ и когато единъ отъ лѣкаритѣ несмѣло попита Херхоръ, дали могатъ да се ангажиратъ съ търсенето на годни дѣца, фараонътъ се съвзе. Той фиксира погледа си върху присѣстващитѣ и каза:

— Крокодила не яде своитѣ дѣца, чакала и хиената даватъ своя животъ, за да запазятъ дѣцата си, а азъ да пия кръв-

вѣта на египетскитѣ дѣца, които сж мои дѣца? . . Наистина, никога азъ не бихъ си прѣдположилъ, че нѣкой ще ме съвѣтѣва на такива зли съвѣти! . .

Жреца на злия Богъ падна по лицето си, пояснявайки, че дѣтска кръвь никой още не е пилъ въ Египетъ, но че вѣтрѣшнитѣ сили могатъ по тъкъвъ начинъ да върнатъ здравето. Такова срѣдство едвამъ се употрѣбѣва въ Фениция и Асирия.

Засрами се — отговври фараона — въ палата на египетскитѣ фараони да говоришъ такива отвратителни работи. Дали ти не знаешъ, че Фенецъ и асириянитѣ сж глупави варгари. Но у насъ дори и най-тѣпия полякъ не ще повѣрѣва, че несправедливо пролѣна кръвь може да бжде полѣзна нѣкому.

Така говореше равния на Боговетѣ, Придворнитѣ покриха лицата си червни отъ срамъ и главния жрецъ на Сетъ мълчаливо излѣзе отъ стаята.

Тогавѣ Херхоръ за да спаси угасващия животъ на монарха, употрѣби послѣдното срѣдство и каза на фараона: — въ единъ отъ храмоветѣ на на Тебитѣ се крие Халдееца Бероезъ, най-мѣдрия жрецъ на Вавилонъ и най-могѣщия чудотворецъ.

— За Ваша Свѣтлостъ — казва Херхоръ — той е чуждъ човѣкъ и нѣма право да дава такива важни съвѣти на нашия господарь, но разрѣшете царю, само да ви погледне, защото азъ съмъ сигуренъ, че той ще намѣри срѣдство противъ Вашата болестъ. И въ никой случай не ще оскърби вашето благочестие чрѣзъ празни думи.

Сжщо и този пѣтъ фараона отстѣпи на желанието на своя вѣренъ служителъ. И слѣдъ два дена, извиканъ по таенъ начинъ, дойде въ Мемфистъ Бероезъ.

Мѣдрия Халдеецъ дори не погледналь детайлно фараона даде слѣдния съвѣтъ:

Трѣбѣва да се намери въ Египетъ човѣкъ чиито молитви да достигатъ трона на най-високия. И когато той искрено ще се помоли за фараона, на монарха ще се възвърне здравето и живота за дълги години.

Слушайки тѣзи думи, господаря погледна групата заобикалящи го жреци и каза:

— Азъ виждамъ тукъ толкова свѣти мѣже, че ако нѣкой изъ тѣхъ се погрижи за менъ, азъ ще оздравея. . .

И той се усмихна незабѣлѣжимо.

— Ние всички сме само хора — каза свѣтия Бероезъ — и нашитѣ души не всѣкога могатъ да се издигнатъ до нозетѣ на Вѣчния. Но азъ ще дамъ на ваша свѣтостъ сигурно срѣдство за да намѣрите човѣка който се моли най-искрено и най-ефикасно.

— Добрѣ, намѣрете го и той ще стане мой приятелъ въ послѣдния часъ на моя животъ.

Слѣдъ благосклония отговоръ на господаря, Халдееца изиска стая необитавана отъ никого и имаша само една врата. И въ сжщия день, единъ часъ прѣди залѣзването на слънцето, той заповѣда да прѣнесатъ тамъ негова свѣтостъ.

Въ опрѣдѣления часъ четирма най-стари жреци облѣкоха

фараона съ нова ленена роба, и казаха върху него голѣми молитви, които съвсѣмъ сигурно изпѣждаха злитѣ сили и го поставиха въ просто кедрово носило и го прѣнесоха въ празната стая, кждѣто имаше само малка маса.

Тамъ вече беше Бероезъ и обърнатъ къмъ истокъ се молѣше.

Когато жрецитѣ излѣзоха, Халдееца затвори тежката врата на стаята, намѣтна върху раменетѣ си пурпуренъ плащъ, а на масата прѣдъ фараона турна стъкленъ черенъ глобусъ. Въ лѣвата ржка той взема остра кама отъ Вавилонски чиликъ (стомана), въ дѣсната — бастонъ покритъ съ мистериозни знаци, и съ този бастонъ означи въ въздуха кръгъ около себе си и фараона, послѣ обръщайки се едно слѣдъ друго къмъ четиритѣхъ страни на свѣта шепнеще: „Amogul, Taneha, Latisten, Rabur, Adonai. . .

. . . Съжали ме и очисти ме татко небесни, благосклоненъ и състрадателенъ . . . разлѣй върху недостойния твой служителъ свѣтото благословение и простри твоята всемощна ржка, противъ упорититѣ и размирни духове, за да мога спокойно да зачитамъ твойтѣ свещени творения.

Той прѣкъсна и се обърна къмъ фараона:

— Меръ - Амеръ - Рамзесъ, главенъ жрецъ на Амонъ, дали вие не забѣлѣзвате въ черния глобусъ нѣкое пламъче? . .

— Азъ виждамъ бѣли огънчета, които изглежда, че се движатъ като пчела надъ цвѣтъ.

— Меръ - Амеръ - Рамзесъ, гледай огънчетата и не отмѣстятъ отъ тѣхъ очи — не гледай нито на дѣсно, нито на лѣво, никждѣ, каквото и да се яви отъ страни. . .

И наново замърмори:

Baralanensis, Baldahiensis, чрѣзъ мощнитѣ принцове на Генния, Lahidae, министри на вжтрешното царство (подземното) азъ ви извиквамъ чрѣзъ силата на най - великия Учитель, която е разлѣна върху менъ, азъ съ клетва моля и заповѣдвамъ...“

Въ този моментъ фараона се разтрепери отъ отвѣрщение.

— Меръ - Амеръ - Рамзесъ, какво виждате? попита Халдееца.

Изъ подъ глобуса поглежда нѣкаква ужасна глава. . . нейнитѣ жълти коси сж щъркнали право нагорѣ, нейния образъ е зеленъ. . . клепкитѣ сж обърнати надолѣ, и се вижда само бѣлого на очитѣ, устата е широко отворена, като че да вика.

— Това е ужасътъ — каза Бероезъ и обърна върху глобуса върха на камата.

— Внезапно фараона се огъна до земята.

— Достатъчно. . . извика той — защо вие така ме измъчвате! . . Умореното тѣло иска да почине, душата да отлети въ страната на вѣчната свѣтлина, а вие не само не разрѣшавате да умра, но дори измисляте нови мжчения. . . Ахъ! . . азъ не исакмъ.

— Какво виждате?

— Отъ тавана всѣки моментъ се спускатъ като че ли два паякови крака, ужасни. . . дебели като палми, покрити съ коси, съ куки на края. Азъ чувствавамъ че върху моята глава се но-

си грамаденъ паякъ и плете около менъ паяжина отъ корабни въжета. . .

Бероезъ обърна камата нагорѣ.

Меръ - Амрнъ - Рамзесъ — казва той — непрѣкъснато гледай огънчетата и не обръщай очитѣ си настрани. . . .

„Ето знака който азъ виждамъ въ ваше присѣствие—мърморѣше той. — Ето азъ съмъ мощно въоръженъ съ Божествената помоща, азъ прѣдвиждация и безстрашния който съ клетва призовава . . . Ахе, Saraye, Ахе, Saraye. . . . Съ името на мощния и вѣчно живушь Богъ. . .

Въ този моментъ по образа на фараона се яви тиха усмивка.

— Струва ми се — каза господаря — че азъ виждамъ Египетъ. . . цѣлия Египетъ . . . Да, това е Нилъ, пустинята. . . . Тукъ е Мемфисъ, тамъ Тебоі.

Дѣйствително, той виждаше Египетъ, цѣлия Египетъ, но не по-голѣмъ, отъ нѣкоя алея въ градината на неговия палатъ. Странната картина имаше обаче това свойство, че ако фараона по-внимателно се вгледеше въ нѣкой пунктъ; то този се уголѣмяваше почти до естествена голѣмина,

Слънцето залѣзвайки обливаше земята съ злато-пурпурна свѣтлина. Дчевнитѣ птици се пригответа за сънъ, нощнитѣ се събуждаха въ скривалищата си. Въ пустинята се прозяваха хиенитѣ и чакалитѣ и сънливия лъвъ протягаше своитѣ мощни членове, приготовлявайки се за прѣслѣждане на плячката.

Нилския рибаръ бързо измѣкваше мрѣжата, голѣмитѣ транспортни кораби хвърляха котва Уморения полякъ снимаше ведрото отъ жерава съ който цѣлия день е черпилъ вода. Въ градоветѣ заблещукаха свѣтлини, въ храмоветѣ свещеницитѣ се събираха за вечерна молитва. По пжтищата се вдигаше прахъ и замѣкваше скърцането на колелетата на колитѣ. Отъ върховетѣ на Пилонитѣ (стълпове) зазвучаха пискливи гласове, привикващи народа къмъ молитва.

Слѣдъ моментъ фараона забѣлѣза съ очудване, като че ли група сребърни птици се издигнаха надъ земята. Тѣ изхвъркваха изъ храмоветѣ, палатитѣ, фабрицитѣ, параходитѣ, полскитѣ кжщички, дори изъ минитѣ. Въ начало всѣка отъ тѣхъ бързаше нагорѣ като стрѣла, но веднага тя срѣщаше подъ небето друга сребърчокрила птица, която ѝ прѣпрѣчваше пжтя, сбиваха се съ всички сили и двѣтѣ падаха на земята.

Това сж несъгласнитѣ човѣшки молитви, които си прѣчатъ една на друга да се издигнатъ до трона на вѣчния

Фараона внимателно слушаше . . . въ начало до него достигаше само шумътъ крилата; но скоро той вече можеше да различава думитѣ.

И той чу болень който се молеше за оздравѣване, и сжщеврѣменно лѣкаръ, който викаше къмъ Бога — Petegas — че пациента по възможность най дълго да бжде болень — хазаина молѣше Амонъ, че той да пази неговата житница и оборъ; крадеца простираше къмъ небето ржце за че той да може безъ прѣпятствие ца изведе чуждата крава и да напълни торбитѣ си

съ чуждо жито. Тѣхнитѣ птици се сблѣсхваха една друга, като камъни хвърлени съ прашка.

Пѣтникъ въ пустинята падналь безсиленъ въру пясъка умоляваше за северния вѣтъръ, че той да донесе на него капка вода. Моряка съ челото си биеше кувертата, за че источния вѣтъръ да духа поне още една седмица. Поляка искаше колкото се може да се изсуши калта слѣдъ подигането ва водата на Нилъ; бѣдня рибаръ изискваше калта никога да не изсъхва.

Тѣхнитѣ молитви се разкъсхваха една друга и не достигаха до Божественитѣ уши на Амонъ.

Най-голѣмия шумъ царуваше върху каменнитѣ мини, кждето прѣстѣпницитѣ свързани съ вериги разпукваха голѣми камъни съ клинове потопени въ вода. Тамъ дневната група отъ работниците молѣше по-скоро да дойде нощта, за да отидатъ да спятъ. Работниците отъ нощната група събуджани отъ пазачи, биѣха се по гърдитѣ молейки се никога да не залѣзва слънцето. Тамъ търговцитѣ които купуваха отрѣзанитѣ и направени на квадрати камъни, молѣха се, че въ минитѣ винаги да има най-голѣмото възможно число прѣстѣпници, а доставчицитѣ на храна лежаха върху коремитѣ си въздишайки, че дано епидемия да унищожи работниците за да имъ осигури възможната по-голѣма печалба. Молитвата на тѣзи които бѣха въ минитѣ недостигаха небето.

Върху източната граница фараона видѣ двѣ армии пригответени за бой. И двѣтѣ лежеха върху пѣсъка молѣйки Амонъ, да изтрѣби неприятеля. Либянитѣ желаяха позоръ, смъртъ на египтянитѣ; египтянитѣ хвърляха проклетия върху либиянитѣ.

Молитвитѣ и на еднитѣ и на другитѣ, като двѣ ястребови групи се сбиваха горѣ и падаха надъ пустинята, Амонъ дори не ги заблѣлѣваше.

И наждѣто и да обърнеше фараона уморенитѣ си зеници, навсѣкждѣ виждаше все сжщото. Поляцитѣ се молятъ за псчивка и за намаляване на данѣцитѣ, писаритѣ за увеличаване на данѣцитѣ за да не се свърши никога работата. Жрецитѣ молѣха Амона да продължи живота на Рамзеса XII и за изтрѣбване на феницианцитѣ, които разваляха тѣхнитѣ финансови операции. Номароитѣ управ. на области викаха къмъ Бога, за запазването на феницианцитѣ и по-скорашното възкачване на трона на Рамзесъ XIII, защото той ще тури юзда на абсолютизма на свещеницитѣ. Лѣвовете, чакалитѣ и хиенитѣ въздишаха отъ гладъ и желание за прѣсна кръвъ; еленитѣ, сърнитѣ и зайцитѣ съ страхъ оставяха скривалищати си, мечтаяки да запазятъ своя мизеренъ животъ поне още единъ день. Опита обаче показваше на тѣхъ, че сжщо и тази нощъ трѣбваше да изчезнатъ нѣколко десетки отъ тѣхъ за да не умратъ хищниците. И така въ цѣлия свѣтъ царуваше тревога, всѣки желаше това което изпълваше другитѣ съ страхъ; всѣки се молеше за собственото си щастие, не питайки се, дали той не ще поврѣди на ближния си.

Затова тѣхнитѣ молитви ако и да приличаха на сребърни птици, хвърчеци къмъ небето, не достигаха цѣлѣта си. И божествения Амонъ, до когото не достигаше ничий гласъ отъ земята

опрълъл ржцѣ на коленетѣ си, все повече се задълбочава въ съзерцаиие на собствената си божественостъ и на земята все по-често царуваше слѣпата сждба и случая.

Внезапно фараона чу женски гласъ.

— Немирнико! . . немирниче мое! върни се скоро, върни се вече за молитва.

— Веднага. . . веднага! . . отговори дѣтски гласъ.

Монарха погледна нататъкъ и видѣ мизерна земна кжщурка на писаръ пазящъ говедата. Притежателя на кжщицката при светлината на залѣзващото слънце, пишеше своя регистъръ, неговата съпруга стриваше съ камъкъ пшеница за плоска баница, а прѣдъ кжщата, като че ли младо сърненце, тичаше, скачаше, петъ годишно момченце, усмихващо се безъ да знае защо.

Вѣроятно го опияняваше пълния съ ароматъ въздухъ.

— Немирнико! . . веднага ела да се молишъ! . . , повтори жената.

— Веднага! . . веднага! . .

И наново то тичаше и се радваше като лудо.

Най-послѣ майката, виждайки, че слънцето започва да се дави въ пясъцитѣ на пустинята, тури настрана камъка, излѣзе отъ двора, хвана тичащото, като конче момче. То се възпротиви отъ начало, но прѣдъ по-голѣмата сила отстѣпи. Майката го издърпа въ кжщурката, постави го на пода и му държеше ржцѣтъ да не избѣга.

Не се движи, каза тя — скржсти краката и седи право ржцѣтъ съедини и вдигни къмъ небето. . . Ахъ, лошо дѣте!

Момчето знаеше, че то не ще избѣгне молитвата и за да може по-скоро наново да изтича на двора, то набързо обърна очи и ржцѣ къмъ небето и съ низъкъ и крѣсливъ гласъ, на единъ дъхъ започна да се моли.

— Азъ ти благодаря, добри Боже Амонъ, че запази днесъ татко отъ нещастни случки, и на мама даде пшеница за плоска баница. . . И какво още? . . . Че ти създаде небето и земята и прати на нея Нилъ, който ни носи хлѣбъ. . . И какво още? . . . Ахъ, азъ вече знамъ! . . . Азъ ти благодаря, че така хубаво е вънъ, че растятъ цвѣтя, пѣятъ птички и палмитѣ раждатъ сладки фурми и за всичко добро което Ти си подарилъ на насъ, всички да те обичатъ така както азъ и да те възхваляватъ по-добрѣ отъ менъ, защото азъ съмъ още малъкъ и не сж ме учили на мждростъ — вече достатъчно. . .

— Лоцо дѣте! мърмореше писаря, навеждайки напрѣдъ своя регистъръ. — Лошо дѣте, ти небрежно чевствува Амонъ. . .

Но Фараона въ чудния глобусъ заблѣлза съвсемъ друго. Молитвата на немирното дѣте, като чучулига се издига къмъ небето хвърчейки и размахвайки крилата си бързаше все по-високо и по-високо, до трона кждѣто вѣчниятъ Амонъ съ ржцѣ върху коленетѣ се опияняваше въ съзерцаиие на собственото си всемогщие.

Послѣ тя се вдигна още по-високо, до главата на Бога и запѣ на него съ дѣтски глсъ.

— И за всичко добро, което ти подари на насъ, всички да те обичатъ, както азъ. . .

При тѣзи думи, Богътъ потъналъ въ съзерцание отвори очи и падна изъ тѣхъ върху свѣта лучъ на щастие. Отъ земята до небето зацарува безгранично мълчание; — всѣка скръбъ, всѣки страхъ всѣка несправедливостъ прѣстана. Съскащата стрѣла увисна въ въздуха, лъветъ спрѣ своя скокъ върху сърната, вдигнатия бастунъ не падна върху гърба на роба. Болниятъ забрави за своята болка, сбъркалия въ пустинята пжтникъ — за глада, затворника за веригитъ. Успокои се бурята и спрѣ вълната готова да потопи кораба. И по цѣлата земя зацарува такова спокойствие че слънцето вече скрито задъ хоризонта, наново повдигна своята радираща глава.

Фараона се съвзе. Той видѣ прѣдъ себе си малка маса, върху нея черенъ глобусъ, наблизю Халдееца Бероезъ.

— Меръ-амеръ, Рамзесъ, попита свещенника. Дали вие намѣрихте човѣкъ, чиито молитви достигатъ краката на вѣчния?

— Да, отговори фараона.

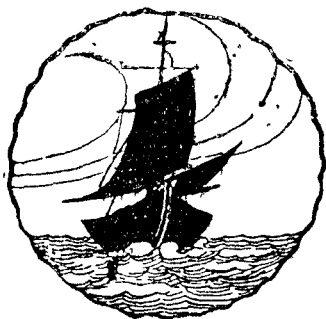
— Дали той е принцъ, кавалеръ, пророкъ или простъ пустинникъ?

— Това е малко бѣдно момченце, което нищо не молѣше отъ Амона, но му благодареше за всичко.

— Да ли Вие знаете кждѣ живѣе то?

— Азъ зная, отговори фараона. Но азъ не искамъ да открадна за менъ силата на неговитъ молитви. Свѣтътъ, Бероезъ, е голѣмъ водовъртежъ, въ който хората сж хвърлени като пѣсъчинки, и ги хвърля нещастие. И дѣтето дава на хората това, което тѣ не могатъ да добиятъ. — Моментъ на забрава и спокойствие — Забрава и спокойствие. . . Дали вие разбирате това Халдеецо?

Бероезъ мълчеше.

Бждещи насоки въ музиката

Музиката е велико благо, което ангелитѣ сж дали на човѣчеството, за да му помогнатъ въ неговия пжть къмъ съвършенство. Чрѣзъ музиката човѣкъ се свързва съ ангелския свѣтъ и благодарение на тая връзка става възможно и помощта на тия висши същества. Тя е тѣсно свързана съ умствения свѣтъ, а ангелитѣ сж гении на мисълта. Музиката е, може би, най скжпия даръ, който ангелитѣ сж дали на бѣдното човѣчество, даръ, цѣната на който човѣкъ ще види, едва слѣдъ като се издигне до тия велики същества и съ погледъ, обърнатъ къмъ своето минало, прослѣди всички блага, които му е донесла музиката въ неговитѣ пилигримски странствувания изъ долините на скръбната земя*).

Да твори, това е качество и възможность само на човѣка. Въ животнитѣ и по-нисшитѣ форми на животъ нѣма творчество или поне тамъ този процесъ не е съзнателенъ, а има само нагаждане себе си съ даденитѣ условия. Тѣ се ржководятъ отъ инстинкта, придобитъ отъ миналия опитъ; у тѣхъ липсва прозрѣнието за бждещитѣ дни и прѣдусѣта за това, което има да дойде. Само човѣкъ твори и по това именно е подобие на Бога: Богъ твори свѣтове и вселенни и живѣе въ тѣхъ, и човѣкътъ съ Бога въ себе си твори свои свѣтове, за да живѣе и расте въ тѣхъ.

Всички хора творятъ и всѣки е своего рода творецъ, но има едно малцинство, което се издига надъ общото ниво на массата и живѣе моментитѣ, които цѣлото човѣчество ще живѣе слѣдъ врѣме — това сж пионеритѣ, които трасиратъ и разчистватъ пжтя на човѣчеството въ неговия ходъ къмъ усъвършенствуване. Тия хора, доколкото възможноститѣ, съ които разполагатъ, имъ позволяватъ това, оформяватъ този бждещъ животъ и даватъ методи на своитѣ по-малки брата да влѣзатъ въ новия животъ и да станатъ тѣхни съдрумници. Наистина тѣ прѣживяватъ бждещитѣ дни идейно само, но това е законъ: нѣщата прѣди да се изживѣятъ въ тѣхната материална и конкретна форма се прѣживяватъ абстрактно, идейно. Тия хора образуватъ едно малцинство много по-малко, отколкото се обикновено мисли и тѣ водятъ и направляватъ движението на развиващото се човѣчество. Това сж хора съ високъ моралъ, моралъ не въ изтрития смисълъ, съ който се разбира обикновено тая дума, но моралъ, който подразбира съгласие и хармония съ висшитѣ етични принципи на разумната природа, на живия Богъ. Тѣхъ ние отдѣляме настрана

---

*) Изъ реферата „Музиката отъ окултно гледище“, четенъ на 25. V. 926 год. въ братския салонъ.

и ги наричаме: хора на истинското изкуство, дѣйствителни творци и благодетели на човѣчеството, тѣхъ ние боготворимъ, стремимъ се къмъ тѣхнитѣ идеали и доколкото можемъ нагаждаме и своя животъ съ гѣхнитѣ норми.

* * *

Навсѣкждѣ, при всѣко изкуство, художникътъ творецъ твори поради двѣ причини: първо, да даде изразъ на онова вжтрѣшно напрѣжение, което го обвзема отъ врѣме на врѣме като показателъ, че той е навлѣзълъ въ области, високо надъ обикновенитѣ тия, въ които той минава своя дѣлничень животъ и второ, защото иска да сподѣли съ своитѣ близки и тия що го заобикалятъ своитѣ постижения. Защото човѣкъ е колективно същество и придобивкитѣ на едного трѣбва да се сподѣлятъ и съ останалитѣ. И двѣтѣ тия подбудителни причини работятъ нѣкакъ си спонтанно въ повечето отъ хората на творчеството, а малцина само отъ тѣхъ се спиратъ върху имъ, проучватъ ги и съзнателно ги подпомагатъ, за да се изразятъ тѣ въ по-правилна форма. Тогава и творчеството е по-обилно и по-възвишено.

Музиката, както всѣко друго изкуство, си има свои изразни срѣдства, това сж тоноветѣ; чрѣзъ тонове, творецъ музикантъ дава изразъ на своитѣ артистични постижения, чрезъ тонове той приказва на своитѣ по-малки братя. За да дойде музиката до положението, въ което я виждаме сега, трѣбвало е да мине много врѣме. Тя се е разкривала постепенно на хората, безъ да прави изключение отъ общия законъ за човѣшкитѣ прояви — еволюцията. Човѣкъ е въ постоянно движение и развитие, затова и неговитѣ прояви сж въ движение т. е. въ развитие. Тукъ не му е мѣстото да правимъ подробно изложение за появата и развоя на музиката, а само ще набѣлжимъ появата на отдѣлнитѣ елементи въ нея, за да дойдемъ до настоящето и положение и се спремъ на евентуалнитѣ посоки, въ който ще продължи тя занапрѣдъ.

Основнитѣ елементи, върху които музиката се гради за сега сж: ритмусъ, мелодия, и хармония. Отъ тѣхъ първъ се явява ритмуса — въ най-старитѣ и диви родове и племена на човѣчеството. Ритмуса е съставялъ цѣлата музика за тѣхъ и вжтрѣшниятъ живото на първитѣ диваци е билъ така ограниченъ, че тѣ не сж могли да схващатъ и реагиратъ на това, което ние наричаме мелодия и хармония. По късно въ народитѣ, които историята нарича културни народи на древността (древнитѣ китайци, индийци, египтяни, асировалилоняни и пр.) освенъ ритмуса, усвѣршенствуванъ до значителна степенъ, намира своя изразъ и мелодията — втория елементъ на музиката. А хармонията, третия основенъ елементъ на музиката, е прибавка и постижение едва на съврѣменитѣ народи отъ европейската култура; никждѣ по-рано, въ никой народъ не е имало нѣщо, което да наподобява на това, което сега наричаме хармония.

Развитието на музиката, като функция отъ развиващото се човѣшко съзнание, върви паралелно съ неговото развитие. Ето

защо, когато въ епохата на материализма, която съставлява вчерашния ден тъй да се каже въ културния живот на човѣчеството, съзнанието на човѣка затъна най-дълбоко въ материята и загуби всѣка връзка и съзнателно съобщение съ по-висшитѣ области на живота, музиката на свой редъ и тя достигна своя материализъм или по-право казано своето най-грубо конкретизиране въ форма и образъ, макаръ че отъ всички изкуства музиката най-мъчно може да се конкретизира. Музиката, както я виждаме въ послѣднитѣ ѣ прояви — скована въ своитѣ рѣзко очертани форми и едва ли не е само форма — напълно съответствува на материализма, който току що изживѣха научната и философска мисль на човѣчеството.

Ритмуса е проява на музиката въ времето. Съ помощта на ритмуса се тъкатъ мелодиитѣ, които се проявяватъ въ плоскостъ въ равнини, които хармонията пъкъ проектира въ пространството; тя дава дълбочина, просторъ на мелодиитѣ. Така за обученото музикално съзнание музиката съ тия си три елемента прѣдставлява цѣль единъ свѣтъ не по-малко реаленъ отъ този, който виждаме и на който реагираме съ нашитѣ петъ основни сѣтива — свѣтътъ въ който именно затъна и се оплете научната и философска мисль прѣзъ времето на материалистичния мирогледъ.

Материализма, като стадий въ развитието на човѣшкото съзнание, си има своето оправдание и обяснение; той трѣбваше да дойде и затова дойде, даде онова което имаше да даде на човѣка и сега вече го виждаме да си отминава; закона е върненъ като казва, че всѣко нѣщо, което има начало, има и край. Ние виждаме вече въ наши дни и въ науката и въ философията тукътамъ се обаждатъ отдѣлни единици, които се мъчатъ да навлѣзатъ въ единъ свѣтъ по-висшъ отъ този материалния, вѣнъ отъ който доскоро „здравия“ умъ и „положителната“ наука нищо не признаваше. Математиката все повече и повече навлиза въ новъ единъ свѣтъ, тоя съ четири измѣрения и отъ тѣтъ се мъчи да хвърли свѣтлина и върху триизмѣрния този свѣтъ. Интуицията, като методъ на изслѣждане и придобиване познание въ философскитѣ доктрини въ наши дни, е една способностъ, заимствувана именно отъ тоя новъ свѣтъ. Материализма е осъденъ и скоро ще бжде измѣстенъ отъ идеалистичното схващане на живота.

Музиката на свой редъ, и тя не ще закъснѣе да даде своя изразъ и доказателство за издигащото се съзнание на човѣка. Защото въ послѣдни дни музиката, редомъ съ всички други изкуства, се е озовала въ задънена улица, тя безпомощно се удря о студениитѣ стени на своитѣ собствени форми, мъчейки се да се отождестви съ това, което е само нейна обвивка. За да излезе отъ това положение, тя трѣбва да измѣни посоката си, да се насочи навжтрѣ въ своитѣ форми, за да ги оживи и осмисли. Това движение „навжтрѣ“ съвпада съ четвъртото измѣрение на

новия този свѣтъ, за който математиката вече ни говори и въ който интуицията на философитѣ заработва. Съ това въ музиката ще се появи и новия елементъ, четвърти по реда си и него азъ наричамъ духовенъ, психиченъ елементъ, защото свѣтътъ на четвъртото измѣрение е именно духовния, психичния свѣтъ, въ който съзнанието на човѣка започва да се пробужда.

Онова, което липсва на сегашната музика, то е съдържанието, смисъла. Става тъжно на човѣка когато слуша да се изпълняватъ великитѣ творения на единъ Бееговенъ така бездушно, така празно и повърхностно дори и отъ най-добритѣ музиканти и въ най-музикалнитѣ центрове на свѣта. Струва ми се и най-умѣлото изпълнение въ техническо отношение не може да събуди у слушателитѣ оня дълбокъ миръ на твореца и го прѣдаде на слушателитѣ. А какво е това изкуство когато не може да събуди духа на музиканта — компонистъ и да го прѣдаде на слушателитѣ така, че и тѣ да опитатъ поне за мигъ онова велико благо, съ което той постоянно се е хранилъ.

Сега музиката ни дава великолепни форми, които ако ни въздѣйствуватъ, то правятъ това само съ своята външностъ, но тѣ не прѣливатъ въ насъ нищо живо, същественно, което да влѣзе като градивенъ елементъ въ нашето съзнание. Това е защото още не е дошелъ четвъртия елементъ, психичниятъ елементъ въ музиката, който, когато дойде ще изълни и ще оживи хубавитѣ форми създадени отъ музиката на тритѣ елемента. Тогава музиката ще е сила и животъ, който ще се влива въ слушателя и ще оставя реални слѣди въ неговия вътрѣшенъ животъ. Тогава една „девета симфония“ една „тържествена месса“, изпълнявана отъ новитѣ музиканти-изпълнители, които ще разполагатъ съ новия елементъ на музиката, ще бжде едно живо творение, ще бжде именно онова, което е прѣживѣлъ и искалъ да сподѣли гениалния Бееговенъ съ своитѣ по-малки братя. Тогава предъ слушателя ще се разкрие единъ цѣлъ миръ на една велика душа и надникването по такъвъ начинъ въ живота на една велика душа ще бжде единъ дѣйствителенъ потикъ за по-слабитѣ души къмъ красотата и съвършенството, до което се е издигнала тая душа. Зашто „Азъ искамъ да ме знаятъ прѣди всичко като човѣкъ, а послѣ като музикантъ“ е казалъ Бееговенъ, за когото музиката е била само подходящото срѣдство да изрази любовта си къмъ своитѣ по-малки братя.

Когато този новъ елементъ влезе като съдържание въ музиката, той ще постави подъ нова свѣтлина и първитѣ три елемента. Ритмусътъ, мелодията и хармонията ще бждатъ значително усъвършенствувани: ще се изработятъ нови ритмични схеми, ще се създадатъ нови мелодии, а въ хармонията, която впрочемъ е още въ началото на своето развитие, ще се влѣе една нова вълна, ще и се даде единъ новъ тласкъ, защото импулса, даденъ първоначално отъ Бахъ и усиленъ отъ Бееговенъ е на изчерпване.

Когато се прояви новият елементъ въ музиката, скоро ще се разбере, че досегашната паралелна система на мажоръ и миньоръ е недостатъчна и ще се потърсятъ и ще се установятъ нови тоналности, въ които ще се изградятъ новитѣ мелодии и новитѣ хармонии. Изобщо музиката ще добие едно голѣмо разширение по всички посоки и тогава ще бждатъ изработени и новитѣ форми въ музиката, въ които и новия елементъ ще се облече. Нали „новото вино се налива въ нови мѣхове“?

Б. БОЕВЪ.

Уводни думи къмъ окултната биология. Нови насоки на биологията.

(Продължение отъ кн. 6)

ИЗУЧАВАНЕ НА ПРИРОДАТА ПО ФОРМА, СЪДЪРЖАНЕ
И СМИСЪЛЪ.

„Свѣтътъ трѣбва да се изучава като живъ организъмъ. Вселената представлява сборъ отъ мислящи същества, които сж атомитѣ, камънитѣ на този великъ, разуменъ свѣтъ.“

„Животътъ трѣбва да се разбере по Форма съдържание и смисълъ“.

П. К. Джновъ

Материалнитѣ явления не могатъ да се разглеждатъ откъснато отъ по-дълбокитѣ сили и закони въ природата. Безъ изучаване на послѣднитѣ ние не само че не ще добиемъ истинско познание за природата, но ще бждемъ неспособни да разберемъ даже и самия материаленъ свѣтъ.

Природата за повърхностното наблюдение може да е мъртва, може да е само като резултатъ отъ действието на механичнитѣ сили, но окултистътъ говори за жива природа. И това твърдение не е плодъ на философски спекулации, но на опитно изследване на действителността.

Какво трѣбва да разбираме подъ израза жива природа? Разбирането на този изразъ е необходимъ, за да стане ясно гледището на окултизма.

Когато окултизмътъ говори за жива природа, подразбира, че тя не се изчерпва само съ механичнитѣ сили и закони, но че задъ послѣднитѣ има вътрешна, духовна страна. Изучаването на

съответствието между материалното и духовното, което стои задъ него, е една отъ най-важнитъ, дълбокитъ точки въ окултната наука.

За цѣльта е нужно по-дълбоко изучаване на природата. А по-дълбоко да я изучимъ, значи да я изучимъ по форма, съдържание и смисълъ.

Значи всѣко явление въ природата може да се изучи въ тройко отношение: * Изучаването по форма — това е изучаване външната, материалната страна на явлението *). Изучаването по съдържание и е — това е запознаване съ всички видове строителни енергии, които сж свързани съ формата. А изучаването по смисълъ значи да изучимъ степенъта на съзнанието, разумното, което е свързано съ даденитъ явления.

Какво ще каже напр. да се изучи едно растение по форма. Това значи да се изучатъ неговитъ органи: стъбло, коренъ, листа, цвѣтове тѣй, както ги изучава съвременната обща ботаника: външна направа на тѣзи органи, тъканитъ, клеткитъ, после всички процеси, които ставатъ въ формитъ.

ИЗУЧАВАНЕ ПО СЪДЪРЖАНИЕ.

Сега нека кажемъ нѣколко думи за изучаването на природата по съдържание.

Че наистина организъмътъ не се изчерпва само съ това, което виждаме предъ насъ: ядка, протоплазма, тъкани и пр., но притежава и нѣщо повече, се вижда между другото и отъ слѣднитъ опити:

Л. Колиско отъ Щутгартъ отстранилъ далака на питомния заекъ и забѣлѣзалъ, че по цѣлата дължина на храносмилателния каналъ се появяватъ тъмночервени петна, които поематъ върху себе си функцията на далака. *)

Това се вижда и отъ опита на Харисонъ съ ларвата на американското земноводно *Amblystoma*. Той присадилъ лѣвния кракъ отъ дѣсна страна, и тогасъ той станалъ подобенъ на дѣсенъ кракъ (независимо отъ употрѣблението, безъ употреблението.) Значи формата не е плодъ отъ съвокупността на клеткитъ, но енергизъмътъ е по-горния принципъ, който създава и оформява органитъ.

Но нека си припомнимъ казаното въ миналитъ статии за изслѣданията на Гурвичъ, Райхенбахъ, Де Роша, Д-ръ Килнеръ и пр.. Новитъ изслѣдания говорятъ, че растението не се изчерпва само съ тази форма, която виждаме предъ насъ. И тѣзи изследвания потвърждаватъ отдавна извѣстната въ окултизма истина за по-дълбокото естество на организма**).

*) Нѣкой биологъ може да прави разлика между формата и веществото, отъ което е направена формата. Обаче ако погледнемъ по-дълбоко, външното изучаване на веществото не е нищо друго освѣнъ изучаване само на външнитъ белѣзи, т. е. на формата въ широкъ смисълъ на думата.

Нека си припомнимъ за одовитѣ лъчи на Райхенбахъ. За око̀го на сензитива растението се прониква отъ една свѣтлина, въредѣ която е поставено самото растително тѣло. Тая свѣтлина е сборъ отъ стрителни сили и представлява „невидимото тѣло“ на растението.

Гурвичъ, като говори за митогенетичнитѣ лъчи повдига само крайчеца на завѣсата. Въ сжщностъ въ окултната наука отдавна подробно е изследвано по-дълбокото естество на организмитѣ. Въ миналитѣ статии по окултната биология и въ статията за Гурвича приведохъ доста факти за сжществуването на тѣзи строителни сили въ организма. Тѣ работятъ не само въ растението, но и въ цѣлата природа. Да ги изучимъ, значи да изучимъ природата по съдържание.

Интересното е, че всички гореспоменати изследователи по съвсемъ различни методи дохождатъ до едни и сжщи факти и заключения. И мнозина отъ тѣхъ, когато сж правили своето откритие, съвсемъ не сж подозирали, че сжщитѣ нѣща сж открити и преди тѣхъ.

Изследванията на Райхенбахъ, Дюрвилъ, Де Роша, Д-ръ Килнеръ, Д-ръ Люисъ, маркизь де Пюйсежюръ, Пететенъ, Монравель, Шарпиньонъ и пр. потвърждаватъ следнитѣ нѣща:

1. Сжществуване на невидимо тѣло у растението, животното, човѣка, кристала, — изобщо сжществуването на невидима страна на природата.

2. Сжществуването на ясновидството.

Сензитивтъ на Райхенбахъ вижда красивата свѣтлина, свѣтящото тѣло, което окръжава и прониква цвѣтето. Строителнитѣ енергии на това невидимо тѣло се намиратъ въ непрекъснато движение, тѣ образуватъ мощни течения около растителнитѣ органи. Но това невидимо тѣло не е само сборъ отъ лъчи; то е организирано. И процеситѣ въ видимото тѣло сж въ тѣсна връзка и зависимостъ съ процеситѣ въ това невидимо тѣло. Последното е активната страна на организма. То насочва и регулира жизненитѣ процеси въ организма.

Днешнитѣ биолози изслѣдватъ съ най-силни микроскопи строежа на протоплазмата, ядката и пр., за да хвърлятъ свѣтлина на върху загадката на живота. Тѣхнитѣ усилия сж похвални. Тѣ все пакъ съ своитѣ изследвания допринасятъ нѣщо. Но жизненитѣ проблеми никога нѣма да се разбератъ, ако се ограничимъ само съ изследване протоплазмата, ядката и пр., макаръ и съ най-силни микроскопи или по други начини, като даже не подозираме по-дълбокото естество на организма.

Нѣма процесъ въ организма, който да не е въ свръзка съ нѣкои отъ тѣзи строителни сили.

***) Въ най-ново време излезе и книгата на Poppelbaum: „Der Bildekräfteleib der Organismen“

Въ нея на експериментална почва е изучена тая частъ отъ строителнитѣ енергии, които образуватъ егерното тѣло на организма. Тя е издание на окултния университетъ „Гьотеанумъ“.

Че наистина тѣзи строителни сили сж въ връзка съ жизненитѣ процеси въ организма, една отдавна известна окултна истина, се вижда между другото и отъ „индукцията“ на Гурвичъ Когато насочимъ едно коренче отъ лукъ къмъ централната ось на друго коренче, то на съответната точка на последното се забелѣзва усилване на жизненитѣ процеси. А това тѣхно усилване външно се изразява въ енергичното деление на клеткитѣ въ тая областъ. Действието на паситѣ при магнетизиране и хипнотизиране пакъ показва голѣмото влияние на тѣзи сили върху жизненитѣ процеси. Защо бараме съ ржка изгорѣлото или ударено мѣсто на тѣлото си и съ това допринасяме за утихането на болкитѣ? — Защото съ ржката си придаваме къмъ страдалото мѣсто „животенъ магнетизъмъ“, тѣзи строителни сили и съ това повдигаме жизнеспособността на повреденото мѣсто.

Но не само организма, но и цѣлата вселена трѣбва да се изучи по-дълбоко по съдържание. Ще дамъ единъ примѣръ за да поясня това:

Фоксъ Мунро, биологъ отъ Каиро, говори за морскитѣ таралежи въ Червеното море: тѣ сж пълни съ яйца при пълнолуние и сж празни при новолуние. Това се отнася, както казахъ, за Червено Море, дето прилива и отлива не се чувствуватъ почти. За да премахне съвсѣмъ прѣкото действие на прилива и отлива, той турилъ морски таралежи въ съдъ съ морска вода въ кабинета си, и пакъ ималъ сжщия резултатъ. У животното *Chaetopleura arkuifata* снасянето на яйцата лѣтно време се регулира отъ луната. Снасянето имъ почва, кога приближава пълнолуние и продължава 10 деня — до достигане последната четвъртъ. Този фактъ е извѣстенъ и за кафявото водорасло *Dictyota dichotoma*. Рибата *Leuresthenes* презъ нощта на пълнолуние снася яйцата си отъ мартъ до юний. Лунна ритмичность се забелѣзва и у нѣкои *Nereidae* (морски червеи). Тѣ изхвърлятъ яйцата си въ зависимостъ отъ луната, обаче за разнитѣ видове влиянието на луната е различно. Напр. *Platynereis Dumerlii* изхвърля яйцата си въ първата и последната четвъртъ само. *Leptonereis glauca* само въ последната четвъртъ. *Perinereis cultrifera* при пълнолуние. Доказано е, че нито движението на водата въ блатото и морето, нито изменчивостта въ интензивността на лунната свѣтина сж непосредствена причина.

НѢКОЛКО ДУМИ ЗА СТАНОВИЩЕТО НА ПСИХОАНАЛИТИЧНАТА ТЕОРИЯ.

Д-ръ Кинкелъ и други последователи на психоаналитичната теория твърдятъ, че ясновидството, невидимия свѣтъ и пр. сж обективация на подсъзнателни мисли, желаня, чувства, стремежи, на самия субектъ. Значи споредъ тѣхъ тѣ нѣматъ реално обективна стойность, а чисто субективна, т. е. такива субекти сж жертва на илюзии и халюцинации.

Ядката на психоаналитичната теория е въ ролята на подсъзнанието. Който е запознатъ съ окултизма, знае, че подсъзнанието и ролята му отдавна е познато на окултиститѣ. По въпроса

има обширна окултна литература. Но нѣщо повече. Само окултизма чрезъ по-дълбокото си изследване на действителността може да хвърли свѣтлина върху по-дълбокитѣ закони на подсъзнателния животъ.

Но опитътъ да се обясни чрезъ подсъзнателни чувства и стремежи ясновидството, възприемането на по-дълбоката страна на природата, не хармонира съ фактитѣ.

Чрезъ изследването на тези явления съ редъ контролни мѣрки се доказва тѣхната обективна стойностъ. Райхенбахъ и ученицитѣ му съ най-разнообразни контролни мѣрки установяватъ обективното съществуване на одичнитѣ явления. на ясновидството*). А контролнитѣ мѣрки на френскитѣ изследователи сж седемъ групи: опити съ магнитни прѣчки, съ магнетизиране на чаша вода, съ електромагнитъ, съ поляризована свѣтлина, съ спектроскопъ, съ флуоресцирующъ дискъ и чрезъ екстериоризацията на чувствителността**)

Щомъ се установи, че ясновидството и сроднитѣ нему явления иматъ обективна стойностъ, тогазъ твърдението на Д-ръ Кинкелъ и други последователи на психоаналитичната теория по този въпросъ става безосновно. Но заедно съ това се указватъ невалидни и всички онѣзи заключения, които тѣ се опитватъ да извадятъ отъ подобно свое твърдение.

ИЗСЛЕДВАНЕ СМИСЪЛА.

Споредъ окултизма всичко е надарено съ съзнание. Трѣбва да изучимъ и разумнитѣ, духовнитѣ сили, които стоятъ задъ материалнитѣ явления и строителнитѣ сили. Както задъ материалнитѣ явления стоятъ строителнитѣ сили, така задъ последнитѣ стоятъ разумнитѣ, духовнитѣ сили. Да се изучи природата по смисълъ значи да се изучатъ разнитѣ явления въ свръзка съ разумнитѣ сили, които стоятъ задъ тѣхъ.

Защо такъво едно изучаване се нарича изучаване на живота по смисълъ? Този изразъ не е случаенъ. Този изразъ е умѣстенъ, защото смисъла, целта на еволюцията въ същностъ е еволюция на съзнаието. Еволюцията на външнитѣ форми е само средство за еволюцията на съзнанието. Окултизмътъ изучава не само формитѣ, но и степенитѣ на съзнанието въ разнитѣ природни царства. И еволюцията споредъ окултизма е постепенно издигане отъ по нисши степени на съзнание къмъ по — висши. Това е постепенно събуждане на спящитѣ духовни сили на монадата.

Знае се, че целесъобразността е характерно явление въ организирания миръ. Всички органи сж нагодени за своята функ-

*) Тѣхното подробно изложение вижъ въ статията „Изследванията на Райхенбаха“, въ сп. „Всемирна Лѣтопись“, год. II, кн. 5.

**) Въ сп. „Житно Зърно“, год. III, кн. 4-5 сж изложени нѣкои отъ тѣзи контролни мѣрки.

ция, тѣ сж въ съгласие съ околната среда и т. н. Напр. краката на къртицата сж устроени тъкмо по начинъ, който е въ най-пълна хармония съ начина на живота ѝ и съ условията, при които се намира. Перата, пневматичността на коститѣ, гребена на гръдната кость и пр. по какъвъ съвършенъ начинъ приспособяватъ птицитѣ къмъ въздушенъ животъ! Какъ листа, цвѣтове, корени, стебло и пр. сж нагодени къмъ дадени условия на живота и нуждитѣ на организма!

Даже и най-дребниятъ признакъ у кой да организъмъ не е случаенъ, но е единъ целесъобразенъ признакъ, т. е. съ него организмътъ са приспособява по-добре.

Единъ отъ най-важнитѣ проблеми въ биологията се състои въ въпроса за извора на тази целесъобразностъ. Споредъ механистическото разбиране на природата тя е плодъ на редъ механически фактори: свѣтлина, топлина, влага, почва, естественъ подборъ, борба за съществуване и пр. У организма, казватъ тѣ, има тенденция на случайно вариране (изменчивостъ) въ най-различни посоки. Тогазъ чрезъ борбата за съществуване и естествения подборъ устояватъ тѣзи индивиди, които случайно сж имали вариации, полезни за съхранение на вида. И така отъ поколение на поколение чрезъ действието на тѣзи механически фактори целесъобразнитѣ признаци се появяватъ, закрепяватъ се и се усилватъ: И така, споредъ механиститѣ целесъобразността въ края на краищата е непрѣко приспособление, т. е. става съ помощта главно на естествения подборъ.

Неоламаркиститѣ или психоламаркиститѣ казватъ, че целесъобразността има и други, по-дълбоки причини, именно влиянието на вътрешния, психичния факторъ. Значи тѣ твърдятъ, че има прѣко приспособление.

Тукъ имаме една много важна точка. За да се види важността на проблемата, ще приведа следнитѣ мои думи, казани на друго мѣсто:

„Ако се признае, че има прѣко приспособление, даже и на равно съ непрѣкото, механичното обяснение на природата пада. Напр. нѣкой може да каже, че признава и двата фактора: но съ това той вече отрича механичното обяснение на природата, понеже прѣкото приспособление не може да се обясни механически. Тогазъ непрѣменно трѣбва да се признае, че еволюцията не е механиченъ процесъ. Тогазъ трѣбва да се признае вътрешния, психическия факторъ при еволюцията“.

За да може да се хвърли свѣтлина върху този въпросъ, трѣбва да се издирятъ такива случаи, дѣто да е изключено напълно дѣйствието на естествения подборъ и при все това да имаме целесъобразно реагиране отъ страна на организма на външнитѣ въздействия. Неоламаркиститѣ привеждатъ редъ примѣри, които изключватъ дѣйствието на подбора и значи действието на механическия факторъ, и при все това виждаме целесъобразно реагиране на организма.

Естествено е, че шомъ механическитѣ

фактори при такъво целесъобразно реагиране сж изключени поради самото естество на опита, налага се тогазъ да приемеъ, че приспособлението въ случая се дължи на вжтрѣшния факторъ, т. е. на една разумна причина, действуваща въ организма.

Такива опити има вече събрани доста въ биологичната литература. Ето защо, отъ день на день гласътъ на психоаламаркизма се усилва. Значи, редъ факти ни налагатъ да приемемъ, че еволюцията не може да се обясни и безъ действието на вжтрѣшния, психичния факторъ. Такива сж напимъръ, опититѣ на Харисонъ, Брандъ, Николасъ, Густавъ Волфъ и пр. Тѣзи опити сж изложени обширно въ статиитѣ по окултна биология въ миналитѣ книжки. Сега ще спомена съвсемъ на кратко само единъ отъ тѣзи опити. Ако присадимъ десенъ кракъ на *Amblystoma* отъ лѣва страна и то необърнатъ, т. е. задниятъ край на задното мѣсто и предния край на предното, то ше се получи нормаленъ лѣвъ крайникъ. Обаче ако присадимъ десенъ крайникъ отъ лѣва страна и то обърнатъ (т. е. задниятъ край-преденъ и прѣдния заденъ), то ще се получи десенъ крайникъ, т. е. прѣститѣ ще сж обърнати въ обратенъ редъ на прѣститѣ въ лѣвия прѣденъ крайникъ. Винаги, когато при присаждането се получи асиметриченъ крайникъ, организмътъ си образува допълнителенъ нормаленъ новъ крайникъ. Така става удвояване на крайницитѣ.

Защо въ първия случай нѣмаме удвояване? Защото образуваниятъ крайникъ е дееспособенъ, и организмътъ не се нуждае отъ новъ.

Това е едно чудесно приспособление на организма. То е прѣко приспособление, т. е. безъ участието на подбора, защото кога е ималъ организмътъ случай въ живота си да бжде подлаганъ на такива опити, за да е ималъ случай да действа подбора въ течение на много поколения? Значи тукъ се изключватъ действието на механическитѣ фактори, и при все това организмътъ реагира целесъобразно. Очевидно е, че тукъ сж вжтрѣшнитѣ фактори, които реагиратъ.

Че наистина психичното влияе върху органичните процеси се доказва и отъ множество други факти, напр. стигматизацията. Въ среднитѣ вѣкове нѣкои калугери сж стояли дълго прѣдъ Разпятието и живо си прѣдставяли мжкитѣ на Христа. И по тѣхнитѣ ржце, нозе и пр се явили рани, подобни на Христовитѣ. Появениятъ белези по тѣлото имъ се наричатъ стигмати, а самото явление стигматизация. Това се обяснява много лесно съ действието на психичнитѣ процеси, мисълта, върху тѣлото. Сжщото се вижда и отъ много други опити и наблюдения, които приведохъ въ миналитѣ книжки; интересни сж въ това отношение напр. опититѣ съ пеперудитѣ.

Щомъ сжществува прѣко приспособление, следва, че организмътъ е активенъ при еволюцията, а не е само пасивно орждие на механическитѣ сили на подбора.

Нѣкои, за да изтъкнатъ, че появяването на нови признаци въ организма се дължи на механически фактори, говорятъ за прѣкото влияние на свѣтлината, топлината, влагата, почвата и пр. върху организма. И тѣ привеждатъ редъ примѣри, за да докажатъ, че еволюцията е механиченъ процесъ. Но тѣзи, които привеждатъ редъ примѣри за влиянието на влагата, свѣтлината, топлината и пр. върху организма, въ сжщностъ разбиватъ отворени врата. Защо? никой не отрича влиянието на тѣзи фактори и изобщо на всички външни фактори върху организма. Но работата е въ това, че той реагира на тѣзи външни фактори и при това реагиране той е активенъ.

Ще си послужи съ едно сравнение. Човѣкъ въ дъждовно време е въ гората и си построява колиба. Дъждътъ е външно условие, материалътъ, отъ който се прави колибата, сжщо зависи отъ външнитѣ условия; мѣстото — сжщо. Дъждътъ става причина, за да се построи колибата. Но самото построяване на колибата, е едно самостоятелно реагиране на човѣка спрѣмо външнитѣ условия.

Организмътъ не само, че има по-дълбоки сили въ себе си, но има способностъ и да възприема по-дълбокитѣ сили на природата. Ще приведа единъ примѣръ. Лаковски въ книгата си „L'origine de la vie“ излага редъ факти, интересни въ това отношение, и ето единъ отъ тѣхъ*): „Лаковски подлага на анализ твърдението на извѣстния ентомологъ Фабръ относно пеперудата, наречена пауново око. Мжжката пеперуда се стреми да узнае нахождението на женската, ако последната се намира отдалечена даже съ километри. Напжтването на мжжката къмъ мѣстонахождението на женската, споредъ Фабръ се дължи на „инстинкта“ ѝ да различава отъ далечно разстояние свойствения мирисъ на женската. Лаковски следъ като е стерилизиралъ женската пеперуда по начинъ да не се унищожи миризмата, забелѣзалъ, че мжжката е престанала да се стреми къмъ мѣстонахождението на женската“. Съ това се оборва теорията на Фабра.

НЕОВИТАЛИЗЪМЪ И НЕОЛАМАРКИЗЪМЪ.

Поради новитѣ факти днесъ мнозина биолози идватъ до неовитализма и неоламаркизма. Тѣ сж сродни движения. Нѣкои не влагатъ определено съдържание въ тѣзи два термина и затова често ги смѣсватъ. Добрѣ е подъ неовитализъмъ да разбираме онова течение, което се приближава до „с ъ д ъ р ж а н и е т о“ на природата, а подъ неоламаркизмъ — онова течение, което се приближава до „с м и с ъ л а“ (т. е. разглежда органичскитѣ явления като изразъ на разумното, което е задъформитѣ, като изразъ на активността на самия организмъ).

Д р и ш ъ, който говори за онзи динамиченъ принципъ въ организма, който организира материята, който определя и дирижира формитѣ, се явява типиченъ неовиталистъ.

*) Вижъ „Радио-Универсъ“, год. I, брой 2.

Бунге, който нарича себе си виталистъ, наблѣга на вжтрешния, психичния факторъ при еволюцията и изобщо при органическитѣ процеси. Той е типиченъ неоламаркистъ.

Въ сжщностъ неоламаркизмътъ като признава психичния факторъ като главенъ, приема и сжществуването на особени строителни сили въ организма Това се вижда много ясно у Августъ Паули.

Гурвичъ, извѣстниятъ руски ученъ, който „откри“ митогенетичнитѣ лжчи въ организма, приема израза „морфестезия“ на нѣмския ботаникъ Нолъ, (отъ морфа — форма, и естезио — усѣщамъ). Това значи „усѣщане на формата“ отъ страна на организма. Гурвичъ дава голѣмо значение на това „усѣщане на формата“ при органическитѣ процеси. Съ това Нолъ и Гурвичъ дохождатъ до психичния факторъ на еволюцията.

Гурвичъ възъ основа на фактитѣ дохожда и до приемането на „динамически предсжществующа форма“.

Този важенъ изразъ на Гурвичъ говори, какъ той вече идва до „съдържанието“ при изучаването на природата. При изучаването на „морфогенезата“ (създаване на формитѣ), казва той, биологътъ дохожда до приемането на единъ организиращъ принципъ, който сжществува преди формитѣ и ги организира. Този именно принципъ той нарича „динамически предсжществующа форма“.

Гурвичъ въ една статия въ списанието „American Naturalist“ се изявява като привърженикъ на „практическия витализъмъ“.

Както виждаме днесъ биологията все повеге и повече се приближава до окултнитѣ схващания.

НОВО ОТНОШЕНИЕ КЪМЪ ПРИРОДАТА.

Това, което е плодъ на външното изучаване на природата, е само първиятъ томъ отъ великата книга за природата. Вториятъ томъ е изучаването ѝ по съдържание, а третия томъ е изучаване на разумнитѣ сили, които лежатъ задъ мира на формитѣ. Онзи, който изучава мира на формитѣ и съ това се ограничава, той изучава само подвързията на книгата.

Този начинъ на разглеждане отваря широки хоризонти за всички науки. Той насочва изследването въ нови плодотворни пжтища.

Всѣка една областъ трѣбва да се разглежда по форма, съдържание и смисълъ. Какви обширни перспективи се отварятъ, когато се разглеждатъ отъ това трояко гледище напр храненето, спането, гимнастиката, туризма, медицината, астрономията, философията, педагогиката, историята и пр! Така напр. окултната наука изработва едно съвсѣмъ ново, много по-дълбоко разбиране на туризма. Сжщото е и съ всички други области.

Какви духовни сили има скрити въ най-малката трѣвица! Човѣкъ може да влезе въ контактъ съ тѣзи духовни сили, съ разумното, което е задъ формата! Да се влезе въ контактъ съ вжтреш-

ния животъ на природата, съ разумното въ природата, това е разширение на човѣшкото съзнание, това е като проглеждане. Природата е жива, разумна! Това, което виждаме обикновенно, то още не е цѣлата природа, а само нейната външна дрѣха.

Защото формата — това е само дрѣхата на вътрешния животъ на природата. Днесъ отношенията между човѣка и природата сж станали механически. По-рано не е било така — и въ бждаше нѣма да бжде така. Това е въ свръзка съ механическия характеръ на днешната култура. Тя е механизирана въ всички свои области! Новия човѣкъ ще влезе въ контактъ съ живота на дървото, цвѣтето, трѣвата, ще чувствува вътрешния пулсъ на природата, ще преживява разумното, което лежи задъ формитѣ. Той ще чувствува дървото, цвѣтето като сжщество, надарено съ съзнание, съ вътрешенъ животъ! Поетични души съ дълбока интуиция чувствуватъ този вътрешенъ животъ на природата, тѣ го долавятъ задъ мира на формитѣ. Това може да се види въ „Душата на цвѣтята“ отъ Метерлинкъ и въ романа „Глупецътъ“ отъ Келерманъ. Но това, което поетичнитѣ натура долавятъ съ интуицията си, окултиститѣ го знаятъ чрезъ опитно изследване на действителността. За окултната наука даже и камъкътъ е надаренъ съ вътрешенъ животъ, съ разумностъ. Камъкътъ е мъртавъ за насъ, защото сега човѣкъ не е способенъ да влезе въ свръзка съ вътрешния животъ на природата. Споредъ окултизма и минералното царство е надарено съ съзнание, само че на по-слаба степенъ.

Но постепенно се събуждатъ по-дълбокитѣ сили въ човѣшката душа и чрезъ тѣхъ човѣкъ ще влезе въ истински връзки съ природата.

Свръзване съ разумнитѣ сили въ цвѣтята, трѣвитѣ, дърветата, съ цѣлата природа е нужно, за да имаме правилни отношения къмъ нея. Тогазъ ще станемъ способни да влеземъ въ хармония съ живота на цѣлата природа. А това ще внесе висша поезия въ нашето отношение къмъ природата. Това ще събуди всичко красиво, благородно въ човѣшката душа; това ще даде мощенъ импулсъ за събуждане на творческитѣ ѝ сили. Защото човѣкъ ще се свърже съ вътрѣшния животъ на цѣлия космосъ.

„Мждрецътъ се чувствува щастливъ, като види и най-малката трѣвица между камънитѣ“ казва г. Джновъ. А това е, защото той чувствува Божествения животъ, който работи въ нея. По този начинъ, чрезъ съзерцание на тази трѣвица той се свързва съ Божествения животъ, който работи както въ тревата, така и въ него, само че въ различни степени на проява.

При такова отношение къмъ природата всѣко наше общение съ нея дава много по-дълбокъ и траенъ резултатъ. Понеже се постига интимно свръзване съ нея. Тогазъ човѣкъ се свързва съ живитѣ сили на природата. Последнитѣ се вливатъ въ него.

Тогазъ всѣка екскурзия, всѣко посѣване и на най-малката сѣмка, отглеждането и на най-малкото растение може да даде силенъ тласкъ и на духовния растежъ. Така физичната работа въсредъ природата може да се одухотвори, да се влѣе въ нея духовенъ елементъ! И тогазъ всѣка работа въсредъ природата,

освенъ своя прѣкъ резултатъ, ще добие и грамадно възпитателно, духовно значение!

Новото възпитание ща бжде въ този новъ духъ! Детето ще се възпитава всрѣдъ самата природа, въ най-интимно общение съ нея. Свързването на детето съ вътрешния животъ на природата ще действува дълбоко възпитателно върху него; това е необходимо условие за разцвѣтяване на душата му. Учителътъ трѣбва да разполага съ онѣзи методи, чрѣзъ които ще спомогне да се свърже детето съ живота, който е задъ мира на формитѣ!

Тогазъ въ най-простата работа средъ природата ще се внесе по-висшъ смисълъ. Поливането напр. на едно цвѣте може да е механическа работа, а може да се внесе въ нея и идеяностъ. И тази идеяностъ ще разцвѣти детскитѣ заложби!

ЗАКЛЮЧЕНИЕ.

Днесъ е епохата, когато се събужда това ново съзнание. Духовната вълна, която днесъ се разлива по цѣлото земно кълбо, не е случайно явление, а е въ свързка съ законитѣ на развитието. Защото човѣкъ днесъ е достигналъ до една такъва фаза въ своето развитие, че се събуждатъ по-дълбокитѣ сили въ човѣка. Става разширение на човѣшкото съзнание. Чрезъ това човѣкъ ще стане способенъ на едно ново разбиране на живота. И човѣкътъ съ това ново съзнание ще тури основата на новата култура.

Тя ще се характеризира съ нареждане на цѣлокупния животъ въ хармония съ законитѣ на живата природа.

Това е новото учение, което иде въ свѣта.

ЗАЗОРЯВАНЕ.

Ето, азъ ставамъ.
Защото Богъ ме призова.
И отварямъ очитѣ си,
Защото Той иска.
Азъ мисля. —
Азъ пѣя. —
Движа се. —
Защото туй е Неговата воля.
Сърцето ми чува Господа,
То радостно притихва.
Колко погледи!
Колко сърца туптятъ!
Колко ржцѣ се протягатъ!
Защото Богъ иска.
Птичкитѣ пѣятъ за Него,
И слънчевитѣ лжчи обагрятъ цвѣтята.
Лазурното небе се усмихва и гали
То прониква съ чистота и миръ.
Върху снѣжнитѣ върхове на планината
Трепти въ великолепиe свѣтлината.
За Него ли?
Отъ Него ли?
Въ Него ли?
Богъ — незнайния въ всичко.
Ала Той изпълва сърцето.

* * *

Не обичамъ да държа въ хамбаритѣ си зърното.
Нивитѣ сж разорани, и зърното посѣто.
Азъ го чувамъ какъ диша — покълва — расте.
Азъ съмъ въ зърното си.

Влагата ме радва,
 И слънцето ме радва,
 Защото зърното расте.
 Нали е радостно да чувствувашъ че зърното расте?

* * *

Когато свѣтлината възсиява отвжтрѣ
 Кой ще хвърли сѣнка върху нея?
 Когато извора избликва отвжтрѣ
 Кой ще го размжти?
 Когато мирътъ иде отъ Бога
 Кой ще го наруши?

* * *

Ако ние избѣгваме мжчнотнитѣ,
 Какъ ще се научимъ да ги превъзмогваме,
 Ако ние се отказваме отъ задачитѣ
 Които живота ни поставя
 Какъ ще се научимъ да ги разрешаваме.
 Бжди смѣлъ. Погледни прѣмо —
 Всѣко изкушение — всѣка мжчнотия — всѣка задача
 Отъ какво има да се страхувашъ —
 Богъ живѣе.

* * *

Хубаво е изказаното —
 Ала по-хубаво е онова, което не е изказано.
 Добро е направеното
 Ала по-добро е онова, което не е направено.
 Красиво е това, което познаваме
 Ала по-красиво е онова, което не познаваме.

Рабиндранатъ Тагоръ.

ИЗЪ „FRUITGATHERING„

I

„О, Слънце, само небето може да кръпи Твоя образъ!
Азъ те жадувамъ, и мечтая за тебе, но не се надявамъ, че
нѣвга мога да ти служа“.

Росната капка заплака и каза: „Азъ съмъ много малка и
много слаба, за да те обгърна въ себе си, велики Господарю, и
цѣлия мой животъ е само сълзи“.

„Азъ озарявамъ безкрайното небе въ свѣтлина, но въпрѣки
това, мога да дамъ себе си на една малка капчица вода“ . . . .
Тѣй каза Слънцето.

„Ще стана една малка искрица отъ свѣтлината и ще те из-
пълня, и тогава твоя животъ ще стане мѣничъкъ радостенъ
свѣтъ“.

II

Благоуханието въ цвѣтната пѣпка извика: „О, горко ми!
Днитѣ отминаватъ, щастливитѣ дни на пролѣтѣта, а азъ съмъ
като затворникъ въ листята на цвѣтеца“!

„Не се плаши, не се отчайвай, малко, боязливо сщество!
Твоитѣ окови ще се строятъ, пѣпката ще разцѣвне и ко-
гато ти ще умирашъ въ обилието на живота, все още пролѣтѣта
ще бжде жива.“

Благоуханието въздѣхна въ неразтворения цвѣтъ и извика:
О, горко ми! Часоветѣ отлитатъ, а азъ не зная още кжде
отивамъ, какво търся!“

„Не се отчайвай, малко плахо сщество. Пролѣтниятъ зе-
фиръ дочу твоята болка; деньтъ нѣма да се свърши, преди ти
да изпълнишъ своето сществуване.“

Пълна е бжднината за него и благоуханието извика въ от-
чаяние: „О, горко ми! Поради чия вина живота ми е тѣй безми-
слень? Кой може да ми каже, какво съмъ азъ най-сетне?“

„Не се отчайвай, малко, боязливо сщество. Близка е блѣ-
скавата зора, когато ще узнаешъ цѣлѣта и ще прѣлѣбешъ своя
малькъ животъ въ общия животъ.“

III

Тя е още дѣте, Господарю мой.

Тя тича около Твоя палатъ и иска да играе съ тебе като
съ играчка.

Тя не обръща внимание, когато косата ѝ се разпилѣва и
небрѣжно дрѣхата ѝ се влече въ праха.

Тя зиспива, когато Ти ѝ говоришъ и цвѣтето, което ѝ да-
вашъ сутринъ се изплѣзва изъ ржцѣтъ ѝ и пада въ праха.

Но когато завилнѣ бурята и мракъ покрие небето, тя е
бедна; куклитѣ ѝ лежатъ разтрошени на земята и тя вика въ от-

чаяние къмъ Тебе. Тя се страхува, защото мисли, че не умѣе да те слуша.

Но ти съ усмивка я чакашъ да свърши играта си.

Ти я познавашъ.

Дѣтето което стои въ праха е Твоя избрана невѣста. То ще престане да играе, а играта му ще стане любовъ.

IV

Плувецътъ броди по обширното море въ нощта.

Мачтата е напрѣгната, поради издутитѣ отъ буйния вѣтъръ платна.

Небето, ухапано отъ зѣбътъ на нощта, пада отровно съ черенъ ужасъ надъ морето.

Вълнитѣ мѣтатъ главитѣ си въ непрогледния мракъ, а Плувецътъ броди буденъ по безкрайната ширь.

Азъ не зная, защо прорѣзва той нощта съ внезапния блѣсъкъ на платната си, не зная къмъ кой брѣгъ е запжтенъ, но той жадува да достигне мълчаливия дворъ, където блѣщука тихо свѣтилника на тази, що седи въ праха и чака.

Кое прави неговата лодка тъй неустрашима? Защо тя не се бои отъ буритѣ и тъмнината? Дали тя е пълна съ скъпоценни камъни и перли?

О, не! Плувецътъ не носи съкровища съ себе си, а само една бѣла роза въ ржката си, и една пѣсень на устнитѣ си. Тъ сж за тази, която чака самотна въ нощта съ своя горящъ свѣтилникъ.

Тя живѣе въ една малка кжщичка край пжтя.

Разпуснатата ѝ коса се разпилѣва отъ вѣтъра и крие очитѣ ѝ.

Бурята пици въ пукнатинитѣ на вратата и едва блѣщукащия пламъкъ на свѣтилника хвърля трептящи сѣнки по стѣнитѣ.

Въ свиста на вѣтъра тя го чува, че Той я зове, че изговаря нейното име, името, което никога не е знаялъ.

Дълго вече броди Плувецътъ.

И много ще се мине, докато деньтъ се разпукне и Той ще похлопа на вратитѣ ѝ.

Тжпани нѣма да биятъ и никой нѣма да знае. Свѣтлина само ще изпълни кжщата, благословенъ ще бжде прахътъ, и радостъ ще блѣсне въ сърцето.

Всички страхове и съмнѣния ще изчезнатъ, когато Плувецътъ дойде на брѣга.

V

Поетътъ Тулсидасъ, потъналъ въ мисълъ, се скиташе покрай Гангъ, въ туй усамотено мѣсто, където изгарятъ мъртвитѣ.

Той намѣри една жена, седнала въ краката на мъртвия си другаръ, празнично облѣчена като за сватба.

Тя се повдигна, видѣ го, поклони му се и му каза: „Учителю, позволи ми съ Твое благословение да последвамъ другаря си въ небесата“.

„Защо тъй бързашъ, дѣте мое“, попита Тулсидасъ. „Не е ли и тази земя сжщо на Този, който сътвори и небесата?“

„Но азъ не купнѣя за небесата, азъ искамъ него да слѣдвамъ“.

Тулсидасъ се усмихна и каза: „Върни се въ кжщи, дете мое, преди да се свърши този мѣсець, ти ще намѣришъ другаря си“.

Жената се върна съ радостна надежда.

Тулсидасъ отиваше при нея всѣки день, учеше я да мисли възвишено, докато най-сѣтнѣ сърцето ѝ се изпълни съ света любовъ.

Едва мѣсецьтъ се бѣше свършилъ, съсѣдкитѣ ѝ дойдоха при нея и я попитаха: „Жено, намѣри ли другаря си?“

Вдовицата се усмихна и каза: „Да!“

Тѣ попитаха съ нетърпение: „Кждѣ е той?“

„Въ моето сърце е моя господарь, — едно съ мене“, каза жената.

Отъ английски

Georg Nordmann

I

Пролѣтъ

Всѣка сутринь въ пѣснитѣ на пролѣтъта. ние можемъ да научимъ нѣщо отъ великата мъдрость на живота.

Лжчитѣ на слънцето, багритѣ на росната капка и възторженитѣ гласове на птичкитѣ иматъ отъ мъдростъта на вѣкветѣ, която мъдрость диримъ въ книгитѣ и строгитѣ писания — — —

Вървѣхъ веднажъ изъ гората, спирахъ се по полянкитѣ, гледахъ дърветата и захласнахъ въ шепотъ на листята загубихъ една голѣма книга що носѣхъ въ ржцѣ. Душата ми се натѣжи. Дълго време ходихъ безутѣшно да я търся, защото тя носѣше въ себе си слова на мъдрость, и следъ като я не намѣрихъ, седнахъ до стѣблото на единъ старъ букъ и се отдахохъ на своята тжга.

Гората бѣше пуста, нѣмаше никой да ме утѣши. Потокътъ запжтенъ отдалеко течеше бѣбливъ надолу и неговата пѣсень бѣше чужда на моята тжга. Тихъ лжхъ повѣваше, шѣпнѣха си нѣщо листята, но никой ми не рече дума да ме утѣши въ мойта мжка. Седѣхъ съ наведена глава до джнера на старото дърво и живѣехъ самъ часоветѣ на мжката за своята книга, защото я обичахъ.

Слънцето се издигаше високо. Неговитѣ лжчи минаваха вече прѣзь клонитѣ на дърветата, презъ трепкашитѣ листя,

и падаха като малки златни дискове по меката постилка на гората.

Нѣкждѣ на клонитѣ по стария букъ качна славей и запѣ своята утринна пѣсенъ. Никога не бѣхъ чуваль да пѣятъ птичкитѣ така. Това не бѣше само пѣсенъ. Това бѣ нѣкаква хвала или химнъ на пролѣтътъ, на цѣлата човѣшка радостъ.

Азъ се унесохъ въ тия трели и кога повдигнахъ глава съзрѣхъ какъ седемтѣ багри на свѣтлината играеха по капкитѣ роса.

Въ дълбочината на лѣса нѣкой мълчеше и слушаше тая пѣсенъ, потъналъ въ размисълъ. Азъ го не виждахъ, но сѣщахъ диханието Му — — —

Никой не дойде да ме утѣши въ моята скръбъ, само славеятъ съ своята пѣсенъ, само капчицитѣ на росата съ своя чуденъ, диамантенъ блѣсъкъ — — — — —

Азъ загубихъ книгата, въ която бѣха изписани символи на мъдростъ, но въ своята тъга смиренъ, услуханъ въ себе си, открихъ мъдростътъ на вѣковетѣ въ пѣснитѣ на една птичка и погледа на една росна капка.

Тѣ ме утѣшиха. Разбрахъ кждѣ е написана мъдростътъ: По листята, по небето, въ пѣснитѣ на птицитѣ, въ тайнственото шумоление на стария лѣсъ.

Пролѣтътъ ме утѣши!

Никога не ще забравя тоя часъ, когато тя изпрати своитѣ пратеници да продуматъ на сърцето ми.

Нѣкой мълчеше потъналъ въ размисълъ въ дълбинитѣ на лѣса. Очитѣ ми го не видѣха, но азъ усѣщахъ диханието Му. И неговото безмълвно присѣствие ме утѣщаваше въ скръбътъ по книгата съ старитѣ, мъдритѣ символи.

— — — — —
Всѣка сутринъ въ пѣснитѣ на пролѣтътъ ние можемъ да научимъ нѣщо отъ великата мъдростъ на живота, която криятъ вѣковетѣ въ тъмнитѣ си пазви!

II

Злато

(Спомени отъ Ачларѣ)

Душата ми е слънце. Слънчеви приказки имамъ въ душата си, мои братя. За васъ сж тѣ — за часоветѣ следъ морния день.

Златни сж нивята. Злато се люлѣе въ пладненъ пекъ и небето съ невидими рѣце разлива щедро Златенъ дъждъ.

Трепти земята. Тръпне нейната грѣдь родила тежки класове и чака коравата рѣжа на ранобуденъ жътваръ.

Слънцето царува надъ свѣта, въ него живѣемъ, за него приказки се раждатъ въ душата — — —

Отминава деньтъ. Издалеко звездна нощъ придухва надъ полята. Привеждатъ ниви класове и чучулигата се скрива. Като съ крило на гигантска птица нощътъ обвива широкитѣ поля.

Мълчаливи ние седимъ услшани въ себе си, препълнени съ слънце.

Звезди запалва горѣ тамъ ржката на нощта. Тежки хамбари е разтворилъ нѣкой и хвърля звезденъ прахъ по тъмното небе.

Братя мой, нѣкой пише съ звездитѣ — — — — —
Морни сме. Сънътъ долита съ лекитѣ крила и тегнатъ на очитѣ часоветѣ морни на отминалия день.

— — Сънуваме полята, разлѣтото златно имане, шепота на нивитѣ и бѣлитѣ крила на незнайна, странна птица разперена надъ насъ.

Душата ми е слънце!

Душата ми е харфа многострунна. Четиритѣ годишни времена на нея пѣятъ своитѣ химни. Слънчева пѣсень сега звѣни по нея. Нейната мелодия дочуваме смълчани въ часоветѣ на вечерната почивка.

Злато разсипано е въ полето. Невидими ржце пилѣятъ щедро дарове. Класоветѣ шепнатъ златни думи, невидими уста разказватъ приказки за слънцето, което ни гори въ пладненъ пекъ, което сутринъ се ражда съ химни и потѣва вечеръ тамъ на западъ съ златни, гривести коне.

Сърцата ни сж харфи многострунни. Четиритѣ годишни времена на тѣхъ пѣятъ своитѣ химни. Въ вечернитѣ часове, на размисль, ще ги дочуемъ, братя мои — — —

Пролѣтътъ на свободния.

Сега е пролѣтъ! О, човѣче! Не се чуди, не се смущавай отъ пожълтѣлитѣ лѣстия. Пролѣтътъ не е годишно врѣме както си учили, тя е състояние. Състояние, което омагьосва природата. То омагьосва човѣка. Гжгата изчезва отъ него. Пролѣтътъ е слънце въ душата. Азъ обичамъ тая пролѣтъ, тя се чете по лицето на човѣка, нея я издаватъ очитѣ.

Хората наричатъ това любовъ . . . , не бихъ замѣнилъ моята пролѣтъ съ тѣхната любовъ. Защото отъ тѣхната любовъ, тѣ не сж весели, тѣ страдатъ отъ нея, и тѣкмо отъ нея биватъ нещасни. А въ пролѣтътъ е тѣй свѣтло! Тамъ нѣма ревностъ, защото нѣма и обектъ, нѣма страхъ, защото всичко въ свѣта и отвѣдъ него е нейно, нѣма страдание защото благо то което изтича отъ нея е обилно.

Скоро видѣхъ човѣкъ въ когото цѣвти пролѣтъ, той влѣзе въ стаята ми. Напѣпилиятъ шибой, разтвори цвѣтчетата си и залѣ стаята съ благоухание. Въ вазата ми стоеше увѣхналъ отдавна карамфилъ, той изправи държката си, листенцата му окапахъ

като бѣли пеперуди по келима, а нови, свѣжи изпълниха пакъ чашата.

Бѣхъ колѣничилъ и опрѣлъ глава на неговитѣ колень. Нашиѣ очи се прѣливаха — тѣ говорѣха, ахъ не! тѣ пѣеха. Земята замре и заслуша, славея отдавна бѣ замлъкналъ. Вѣтърътъ прѣстана да разклаща цвѣналитѣ вишни.

Измина вѣчностъ, останахъ самъ. . . Нѣкой почука на вратата и влѣзе, бѣше старъ просѣкъ, пристѣпихъ и го цѣлунахъ, той улашено застана и бързо излѣзе.

Кой ще ме разбере? Пролѣтъ, Пролѣтъ е сега!

И е д и д и я .

* * *

В и т о ш а

На Великъ-День отидохме горѣ,
Горѣ, горѣ тамъ на планината,
Гдѣ е свѣтло, чисто и високо,
Гдѣ се вижда вредомъ на широко,
Тамъ крилѣ гдѣ никнатъ на душата.

Тамо бѣхме ний на брой не малко
Жени, мжже: дѣца и старци
Весело нагорѣ пѣемъ пѣсни
Гледаме тѣзъ прелести чудесни
И сме волни, волни като птици.

Слънцето изгрѣва вечъ отъ изтокъ,
Лжчитѣ му врѣдомъ се разливатъ
Въ долинитѣ срѣбърни рѣкитѣ
Кжпани на слънцето въ лжчитѣ
Тѣ предъ насъ, като живи се разкриватъ.

А градътъ потъналъ като въ дрѣмка
Въвъ мжгливи синкави вуали
Врѣдомъ тамъ Великденъ се празнува
Всѣки днеска сладко си хортува
Майка нѣжно чедото си гали . . .

Витоша е въ пурпурно сияние
 Катъ че рози снѣжни връхъ обкичатъ
 Тихо е и сладко и приятно
 Катъ че тукъ духътъ расте стократно
 Наще людѣ Витоша обичатъ. .

Ето ни при нашата полянка
 Гдѣто нѣжни гранки се развили
 Ранобудници дърва събрали
 И огньове буйно запламтяли
 Чайници кипятъ съ всички сили.

Пихме ние тукъ вода горѣща,
 Хапнахме си сладко и се смѣхме
 А следъ туй съсъ милиятъ ни Учителъ
 Въ кръга три у горската обителъ
 Правихме гимнастика и пѣхме.

Слѣдъ това дъждецъ ни поокжпа.
 Но безстрашни горски ветерани,
 Не боимъ се нии отъ дъждъ и влага
 Знаеме, че Богъ и съ туй помага
 Въвъ дъждеца бисери сж сбрани

Кжпи дъждо, милвай ни главитѣ!
 Гранкитѣ които раззеленявашъ
 Ето тѣй душитѣ ни измивай
 Свѣжестъ чиста въ нази ти изливай
 Безъ да щешъ и намъ животъ ти давашъ.

26. VI. 1927 г.

X. . .

А. Т.

Красота

Погледнете какъ Богъ облича полскитѣ кринове . . .

Христось

Въ красота е облечена земята . . .

Могъщъ животъ блика отъ нейнитѣ гърди и оживява въ пишно великолѣпие.

Полета, долини, планини — всичко е той покрилъ съ дивни създания, отъ които всѣко е чудо на творчество и красота.

Всѣка скромна тревица, всѣки скроменъ цвѣтецъ сѣкашъ говори съ усмивка на душата:

„Погледни: кой земенъ царь е по-красиво облеченъ? Коя земна ржка може изтъка нашитѣ живи коронки и листица?“

Утъналитѣ въ зеленина и цвѣтъ дървеса, подобни на чудни красавици, сѣкашъ сж се унесли въ тиха опияняюща радостъ.

Пъстритѣ пеперудки, пчелитѣ, птичкитѣ — всичко се радва, всичко е упоено отъ сияние и красота.

Забравилъ грижи и човѣкътъ, изправилъ е ведро чело; погледътъ му се носи изъ безкрайнитѣ равнини, изъ яснитѣ планини, изъ празнично тихитѣ лазури. Въ душата му — средъ радостъ, ведрина, сияние — никнатъ високи пориви, разцѣфтяватъ свѣтли мисли и възсияватъ живитѣ образи на прекрасни утрешни дела И шестува той съ безмѣрно порастнала душа средъ дивнитѣ чудеса на природата — самъ той великото нейно чудо . . .

О, мои малки братчета — трѣви, цвѣтя, дървеса, кажете: коя ржка изтъка вашитѣ дивни тѣла, вашитѣ вълшебни накити?

О, мои малки братчета, — бубулечици, птички, кой майсторъ чародецъ направи вашитѣ крилца, вашитѣ очи, вашитѣ сърца?

Коя дивна ржка съ какво вълшебство създаде вашитѣ души, облече ги и ги накити?

И ти, душо моя, блаженно трепняща предъ образа на всѣка красота, неудържимо стремяща се къмъ висинитѣ надзвѣздни на съвършенството, сама ти вълшебно цвѣте средъ градината на вечнитѣ мистерии — отъ где идешъ ти? Кой запали въ тебъ разгарящето се слънце — духъ? Кой създаде твоето тѣло — цѣла вселенна, тайнствена, непостежима, крияща въ себе си най-великитѣ тайни на мирозданието? Кой написа въ скрижалитѣ на твоята свята-святихъ върховния законъ: за красотата вечно да купнеешъ; въ осъществяване на красотата истинското щастие да намирашъ? . . .

Блаженно усмихватъ се долинитѣ, блаженно усмихватъ се планинитѣ, блаженно сияятъ небеснитѣ простори . . .

Душата ми чувствува великото, непостижимото. Душата ми чувствува диханието на Бога. Тя цѣла е слухъ, тя цѣла е зрение, тя цѣла е изпълнена отъ радостни сияния. Неизмѣримо порастнала, потъва тя въ великата мистерия на живота. Дигатъ се

тежки завѣси . . . И чувамъ какъ божественъ гласъ говори изъ нейнитѣ дълбини . . .

„Както свѣтлината изтича отъ слънцето, тъй и красотата изхожда изъ Единния и Вечния.

„Тя е всепроникващото Негово сияние.

„Предвечно тя пребждваше въ Бога; тя бѣ непроявената Негова любовъ, истина, правда, хармония, творческа мощь

Тя бѣ свѣщенния огънь на мирозданието, таящъ се въ недрата на всемощния Неговъ Духъ.

Когато Всевечниятъ започна да твори, за неизблема основа на своето творение постави красотата:

„Предначерта я като върховна сждба за всичко, що Той сътвори.

„Написа я като основенъ законъ въ душитѣ и сърцата . . .

„Всичко, що Всемогщия създаде, бѣ прекрасно, защото Той бѣ красота.

„Всичко, що Той сътвори, бѣ облечено въ красота, любовъ, истина, святость, хармония . . .

„Въ мириади слънца се разгоре Неговия свещенъ огънь и изпълни безкрайността съ дивни сияния.

„Тайнственото дърво на Неговия всемогъщъ Духъ разтлало клони задъ всички граници, разцѣфна съ вълшебно-прекрасни цвѣтове-души . . .

„Въ мириади слънца и свѣтове, въ мириади свѣтли духове заблика Неговата творческа мощь, затрете Неговата любовъ, оживе Неговата Мждрость . . .

„Когато Всемогщиятъ създаде слънцата и свѣтлиѣ духове и всички чудеса на живота, Той скри лицето си отъ всички погледи, потжна въ своето творение.

„Но свѣщенния огънь на всемощния му Духъ — божествената красота — засия съ дивната прѣлестъ на цѣлото мироздание.

„Когато Всемогщия създаде слънцата и свѣтлиѣ духове, Той се превърна въ невидимо за очитѣ слънце на красотата, разливащо хармония и животъ чрезъ всички слънца; Той се превърна въ тайнственъ изворъ на красатата, бликащъ въ всички свѣтли души и сърца . . .

Летятъ вѣковетѣ, нижатъ се едно следъ друго като мигновения хилядилѣтията, изпълнени съ блѣсъка и великолѣпието на Божието творчество, незнающи предѣли . . .

„Въ всѣко слънце, въ всѣка душа, въ всѣка цвѣтна пжпка, въ всѣко сѣменце работи безспирно всемощния Духъ на Великия Творецъ.

„Неговата мисль е дѣло и Неговото дѣло е всевъздигаща вълшебна музика . . .

„О, дивно, непостижимо творчество!

О вълшебна пѣсень, екняща на таинственитѣ струнки на всички свѣтли души, проникваща мирозданието отъ край до край, като всеподамашъ ритъмъ къмъ хармония и вѣчно осъвършенстване!

„О дивна пѣсенъ, средъ която се раждатъ слънца и вселени, разцвѣтватъ се свѣтоветъ и душитъ, расте и зрѣе по предназначени пѣтица цѣлото мироздание! . .

„О велико изгрѣване на свещенната красота, члито сияния сж безсилни да издържатъ очитъ и на най-свѣтлитъ херувими!

„О велико захождане и велико изгрѣване на Всевечния Духъ на безкрайността! . . .

„Всичко, що наоколо си виждашъ ти, о мой малки, мой бедни братко, е само далеченъ и бледенъ отблѣсъкъ на истинската красота.

„Груби и несвършенни сж твоитъ очи: за да видятъ нея; слаба е твоята мисль, за да я постигне.

„Въ душата ти трепнатъ едва първитъ сияния на приближаващата се зора на великото слънце на истинската красота.

„Но помни: това раждащо слънце въ твоята душа е най-великото благо, която безпредѣлната любовъ на Всевишния ти е преподѣлила.

„То е дивната факла, която Всемогщия дарува на душата ти за да намѣри тя средъ тъмнинитъ пѣтя къмъ Него.

„То иде да оживи въ душата ти образа на законната нейна родина, на вълшебното пристанище, кждѣто трѣбва тя да стигне, и да пробуди въ нея всевластния купнежъ къмъ тая родина.

„Въ неговитъ трепетни сияния оживѣва предвечното слово, което носи въ себе си върховната повеля на небесния твой Отецъ — за вечното, безспирното усвършенстване.

„Блаженъ е, който чувствува въ себе си и разбира волята на Предвечния и следва Неговия пѣть. Къмъ вълшебнитъ висини на красотата, къмъ свята — святихъ на мирозданието води тоя пѣть.

„Помни: Въ светътъ си ти дошелъ, за да изпълнишъ тая върховна воля на Предвечния — въ красота да живеешъ, красота да създавашъ.

„Не на пуста забава, не на пиръ, а на трудъ благословенъ, на подвигъ призовава те небесния Отецъ средъ тоя светъ на неправда, несвършенство, тъмота.

Чрезъ твоитъ слаби ржце, чрезъ слабитъ ржце на милиардитъ твой братя желае Той своето дѣло да довърши.

„Помощникъ и съратникъ направилъ те е Той!

„Чрезъ дѣлото на твоитъ ржце, на твоята мисль, на твое-то сърце, иска Той, ти малкия да го познаешъ и възлюбишъ.

Чрезъ дѣлото на красотата иска Той, ти, малкия, да възмжжешъ, да възрастнешъ въ мощъ и възсияешъ въ красота.

„Чрезъ дѣлото на красотата иска Той при Него да се върнешъ ти като достоенъ неговъ синъ . . .

„Да бжде волята на Всеблагия Творецъ!

„Разтвори душата си за всичко божествено, велико, прекрасно

„Остави свobodно отъ нея да бликатъ всички изворчета на красота — на любовъ, правда, истина.

„Нека твоя цѣль животъ да бжде дѣло и подвигъ за красотата.

„Поеми съ твърда ржка своя кръстъ на търпението, на себоотрицанието, на страданието и понеси го смѣло.

„Знай най-великата побѣда е удържана на Голгота.

„Да нѣма прегради за тебе, да нѣма колебание предъ нищо.

„Тогава въ твоята душа ще забликатъ съ неподозирана мощъ изворитѣ на животъ и хармония.

„Ще се пробудятъ въ нея титански сили.

„Ще почувствашъ въ себе Великиятъ и Веченъ Духъ на истината, любовта и правдата.

„И твоята душа ще засияй като разгарящо се слънце . . .

„Очитѣ ти тогава ще се отворятъ за святитѣ красоти; ушитѣ ти ще чуятъ пѣсенъта на херувимитѣ, като привѣтственъ зовъ къмъ новородената ти душа.

„И възсиялъ въ мощъ и великолѣпие, ще влезешъ ти въ царството на великия твой иебесенъ Отецъ, въ царството на священната и неувѣхващата красота.

В Ъ С Т И

Новъ окултенъ романъ „ЗАНОНИ“

ОТКРИГА Е ПОДПИСКА ЗА ЗАПИСВАНЕ АБОНАТИ

За най-хубавия романъ „**з а н о н и**“ на знаменития английски романистъ Булверъ Литонъ, авторъ на извѣстния романъ „Послѣднитѣ дни на Помпея“.

З а н о н и е романъ, който еднакво високо се цѣни и като литературно произведение и като съкровищница на духовно знание и опитъ. Той еднакво увлича и ония, които четатъ редоветѣ и ония, които умѣятъ да четатъ между редоветѣ. Прѣведенъ почти на всички европейски езици той се посрѣща съ радостъ, защото за мнозина той е нѣщо повече отъ романъ.

Героитѣ на романа сж двама мжже, адепти на **тайната наука**, които слѣдъ дълга работа прѣзъ вѣковѣтѣ, придобиваатъ безсмъртие. Владаци законитѣ на материята и на нейнитѣ прѣвръщения, тѣ познаватъ тайната на Вѣчната Мждростъ и на търсеното отъ алхимицитѣ безсмъртие на плътта.

Двамата вѣковници сж живи свидетели на цѣли исторически епохи, тѣ прѣживѣватъ цѣли културни периоди дори до великата Френска революция. Макаръ и да вървятъ по успоредни пжтища, най-сетне пжтъгъ на единия стига до единъ сждбаносенъ завой, кждѣто се изпрѣчва жената и любовта — — — — —

Романа има около 50 коли и за прѣдплатилитѣ ще струва

само 70 лева, които могат да се внесат и на два пжти. Романа ще излиза на брошури и всъка ще струва по 3 лева.

Всѣки който запише седемъ (7) абонати получава единъ екземпляръ.

Всичко се адресира до Г. Тахчиевъ, Оборище № 24, София.

P.S. Прѣпоръчаме романа на читателитѣ на Житно Зърно и на всички които се интересуватъ отъ проблемитѣ на Окултизма — отъ тайната на живота и смъртъга. За всѣки окултенъ ученикъ той може да бжде настолна книга, кждѣто той може да види описанъ въ общи черти своя собственъ пжтъ съ всичкитѣ му радости и скърби.

МУЗИКАТА И ЖИВОТНИТѢ

Музиката смекчава нравитѣ; известно е, какво грамадно влияние упражнява тя върху нервната ни система.

Смѣли експерименталисти — американци сж искали да наблюдаватъ, какъ диви животни ще реагиратъ на музиката. За тази цѣль е билъ произведенъ концертъ въ зоологическата градина въ Ню-Йоркъ.

Клѣткитѣ сж били наредени въ кръгъ, въ центъра на който е билъ помѣстенъ оркестъра.

И ето, какво се случило:

Не много слѣдъ почването, единъ слонъ се разплакалъ, два лъва оставили месото, което ядѣли, за да слушатъ, съ внимание, вълцитѣ и тигритѣ се възхищавали като зашеметени, мечкитѣ почнали да танцуватъ; и обратно, единъ валсъ отъ Щраусъ потопилъ всички животни въ една сладка снливостъ. А когато оркестърътъ засвирилъ

погребалния маршъ на Шопена всички животни захванали да издаватъ плачевни стенання, като че ли тази жална музика е засегнала силно тѣхната чувствителностъ.

Кой знае, дали не би могло да се намѣри въ музиката нѣкакъвъ начинъ да се опитомятъ и облекчатъ тѣзи бѣдни изгнанници. Ние дължимъ това на животнитѣ, които — опититѣ го доказватъ всѣки день — сж близо до насъ по чувствителностъ, по впечатлителностъ, и често по интелигентностъ, което нашата гордостъ, разбира се, не би могла лесно да допусне.

РЕДАКЦИЯТА проси извинение за закъснението на послѣднитѣ книжки за което имаше редъ причини. Съ тази двойна книжка се завършва третата годишнина на списанието. Новата, четвърта годишнина започва да излиза отъ септември.

СЪДЪРЖАНИЕ НА IX и X КНИЖКИ:

- 1). За новото — г. 2). Митаръ и фарисей. — *.*
- 3) За музиката — К. Ик. Окултна биология — Б. Боевъ. 5). Зазоряване — Б. Изъ „Fruitgating“ — Рабиндранатъ Тагоръ. 7). Пролѣтъ, Злато — Georg Nordmann. 8). Пролѣтъта на свободния — Иедидия. 9). Витоша — Х. Вѣсти.

Умоляваме ония отъ абонатитѣ на списанието, които още не сж си изплатили абонамента, да сторятъ това, за да помогнатъ за редовното му излизане.

Който наврѣме помага — двойно помага.

Зовемъ всички които смѣтатъ, че ЖИТНО ЗЪРНО разнася въ обществото свѣтлината на едно духовно схващане, което може да обнови живота — да се погрижатъ за неговото по-широко разпространение, като запишатъ повече абонати.

Годишенъ абонаментъ 60 лв.

Редакция ОБОРИЩЕ 14
СОФИЯ.

Отдѣлна книжка — 6 лв.